814.348
OSZK

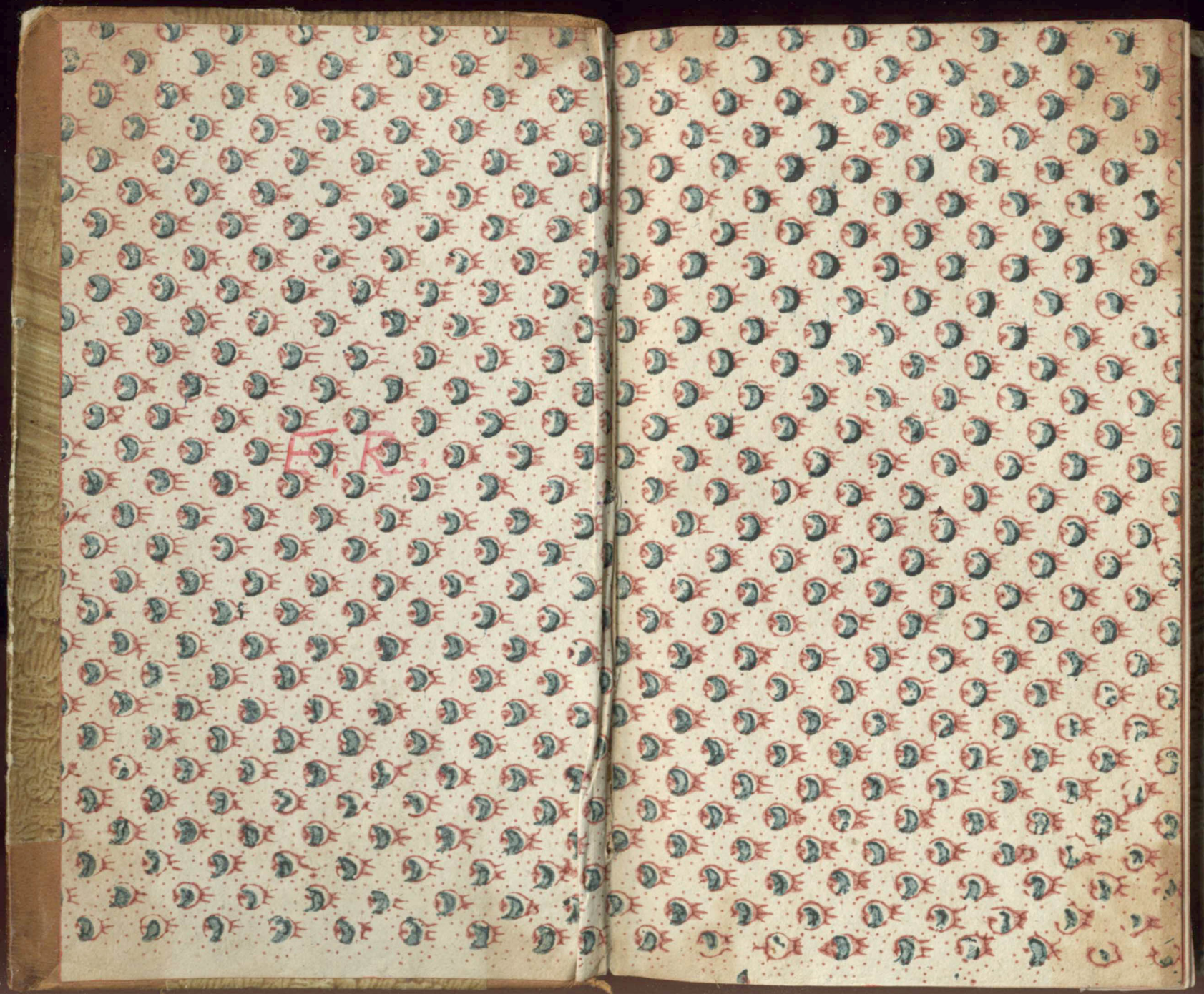
E.R.

~~XXXIII, c~~

7133.

Ocz. Szeik.

~~RE 787~~

~~(1 pild.)~~

~~LR 214~~

~~(1 pild.)~~

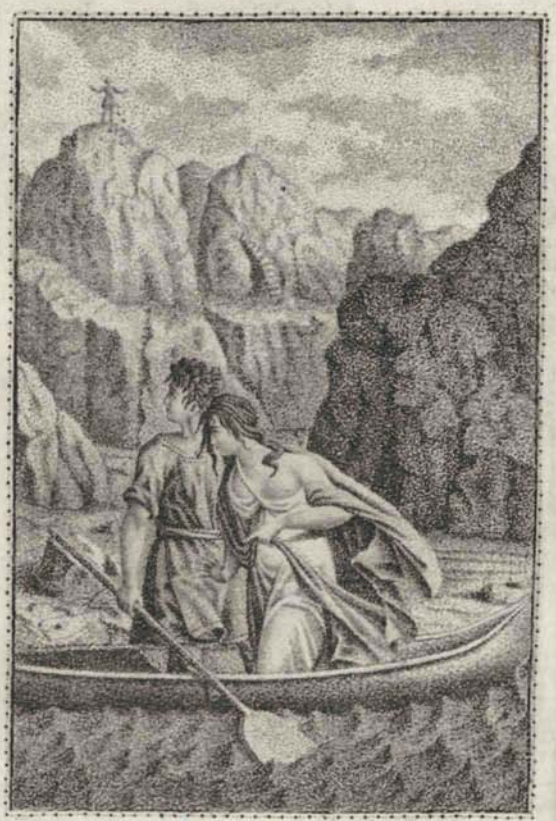

Szakáts J. rajz és metsz.

Ex Museo Hungarico.

BOKRÉTA

melyel

Hazájának kedveskedik

F. Fáy András

Pesten

Tratner Mátyás Betűivel.

1807

92-RE
814.348
R 2

ÉDES HAZÁM!

A polgató kebeledbe nékem is jutott örökségül egy kertetském. Bóldog földje, ſzerentsés klímája; 's kivált egy körültte híven dajkálkodó kertéſz'*) fáradozásai, kedves gyümöltsöket ígértek már akkor is, mikor magam vettem által, 's mívelni kezdtem kis örökségemet. Én pedig ketsegtető remények köztt ültetgettem által beléje, a' Német, Olaſz 's Frantzia ég-hajlat' ſzebb ſzüleménnyeit, gondosan ápolgattam azokat; és ha gyenge erőm', buzgó igyekezetem' 's munkám' súllya alatt hajladozni kezdett, egyſzerre fel-éleſztette azt az a' remény, hogy kis kertem' termésével idővel tán Hazámnak kedveskedhetem; nem külömben, mint a' harmatos éj, a' nyár' hevétől el-tikkadt virágotskáimat fel éleſztette. Kedvezett az idő' járása, 's ſzépen kezdett kis kertem virágzani — ah de virágjába haldokłani is! — Lassan lassan hervadoztak el leg ſzebb virágjai, 's a' mellyek meg maradtak is, el árúlták le tsüggedt fejeikkel a' beteg ker-

*) *Itt T. K** Int értem, hajdani kedves Tanítómat, a' kinek Szüleim után leg többel tartozom.*

teſzt. Ezeket én öſzve-ſzedegetvén, BOKRÉTÁBA kötözgettem; 's azzal a' mentséggel nyújtom most Hazámnak, hogy: teremt, teremt az Őſz is virágokat, de soha sints se tavaſzi kedves ſzagok, se tavaſzi ſzépségek azoknak! Az ő tsekélységeket igen jól érzem én, 's tsak ez egygyel bíztatgatom félénkségemet, hogy a' Hazának, annak a' jó Anyának vagynak ők ſzentelve; egy anya pedig nem édesebb örömmel hallgatja-é játſzó gyermeke' méla petyegését, mint egy idegennek ki-tanúltt ékes beſzédjét? Nem kívánom én, édes Hazám! te hív Anya, hogy virágjaim mejjed' liliomjai között hervadjanak el sokaktól irígyeltetve; tsak azt kérem, hogy tedd őket egy pohárba, hadd éljenek ott a' meddig élhetnek, 's míg más irígyek idétlenűl le ſzaggatnák levelkéiket, hullajtsák el azokat magoktól!!

Írtam G** n Sept. 2-kán 1807.

F. A.

KAZINTZY FERENTZHEZ.

Quod spiro et placeo, si placeo, tuum est.

Hor.

Nem akarom ezt a' kis mottót hoſzſzasan magyarázgatni; mind azért, hogy annak a' ſzemérmetességednek, a' melly önnön érdemeidet rejtve tartja előtted, kedvezzek, mind pedig hogy tsekélységemmel meg ne sértselek. Azt, hogy Nevedet esméretlen léttemre, esméretes nagy lelkedbe való bizodalomból, munkám eleibe mertem tenni, nem azért tselekedtem, hogy vele, mint palástal fedezgessem tsekélységét, 's Egise legyen a' gúnyolók ellen; hanem, hogy az eddig bennem mindég alkalmatosságra vágyódott háládatos indúlatot ki adhassam. Mert hogy anyai nyelvembe bele ſzerettem, hogy indúlataimat rajta nemesíthettem, 's hogy végre rajta írtam — azt tsak a' ſzép Magyar Kazintzynak köſzönhetem! Igy, meg esmérvén indúlatomat, reménylem meg engedſz, 's ſzeretni fogſz!

EREDETI

VERS-DARABOK.

Mosolyogtak-é javalva le a' Músák bôltsômre ſzületésemkor? azt nem tudom; de azt tudom, hogy a' Poëtai nevet soha sem esdeklettem. Humoromnak, némelly környülállásoknak, 's azon egynehány óráknak, mellyeket tanúlásbéli foglalatosságimtól ellophattam, ſzüleménynyei ezen egynéhány darabkák, 's mindnyájan elárúlják ôk a' Szerzô fiatal idejét, és tehetségeit. Szerentsések ha megſzenyvedtetnek, 's Szerzôjök ſzint az, mert elérte azt, a' mire vágyódott!

FELSÉGES KIR. HERTZEG

JÓSEF PALATINUSUNK' OSZLOPA.

L'effort d'une vertu commune
Suffit pour faire un conquerant;
Celui qui domte la Fortune,
Mérite seul le nom de grand.
J. B. Rousseau.

Szép dolog Márs által Oſzlopot érdemelni;
De még ſzebb dolog magának
Minden Hazafi társának
Szivébe, egy annál tartósabbat emelni.

A' háládatosság 's a' Haza' ſzent ſzerelme
Emel a' Haza' hívének
Oſzlopot, pedig ôvének
Soha sem leſzſz halál 's idô miatt sérelme.

A' kaján írígység ô rá ſziſzegni nem mer,
'S azon ritka ſzerentsével
Tsak ô bírhat, hogy békével
'S írígység nélkûl is lehessen egy nagy ember!

De a' ki oſzlopot falak' omladékira
Épít, híjába kívánnya,
Hogy vérbe borúltt márványnya
Nevét át ereſzſze késô maradékira.

Az átok, 's a' hír-név' hív társa az írígység
Megzendûl, 's ſzabad rést talál
Hóltta után; 's azt a' halál
Mikorra elöli, már nevét elölte rég.

Örûlhet a' ki sok Nemzetet eltemete,
'S hólttakon emelt oſzlopot,
Ha elhal hóhértól lopott
Híre még élttébe, 's nem leſzſz emlékezete!

A' mivel drágább a' ſzív' érzése a' kônél,
Annál tartóbb 's nemesebb
Oſzlopa, akár a' legſzebb
Márványnál, mert él az, 's vénebb leſſz az idônél!

Ez a' te Oſzlopod, ez a' Kegyelmes Hertzeg!
Megraktad Hazánk' ölébe
Azt minden Magyar' ſzívébe,
'S élni fogſz ott míg a' Magyar' pulſzusa pertzeg!

Látom, a' köz elmék soha meg nem foghatják,
Hogy azók, kik minden karnak,
Nemnek tetſzeni akarnak,
'S nyájasak, a' Hazát is megſzabadíthatják.

Az a' nagy elôttök, kinek tsak hírét hallják,
Vagy a' nép köztt ritkán forog,
Mord, komor, 's mindenkor morog;
'S a' napot, mert mindennapos, kitsinynek valják.

Nagy vagy te, Kegyelmes Herczeg, mert nékem az nagy,
A' ki a' Hazát izzadva,
Fiai ſzívét játſzadva
Nyeri meg! a' vagy, mert — nem is tudod hogy nagy vagy.

Tsekélyebb vagyok én, mint hogy azzal kérkedjem,
Hogy terjed általam neved,
Versem tehát balúl ne vedd,
Mert nagyobb is vagyok, hogy másnak hízelkedjem.

'S ha tán verseimért megſzóllna is valaki,
Ezen ſzókat kapná tôlem
Feleletûl, hogy belôlem
Öket a' legméllyebb tiſztelet fatsarta ki!

AZ Ó ÉS ÚJ POÉTÁK.

VIRGIL rég aranyat 's gyöngyöt szemelgetett
Az Ennius' szemetjéből;
Graecia 's Róma' gyöngyéből
A' mái Poéták szedik — a' szemetet.

K L O E.

KLOÉM' ortzájára, ha tsókjait kérem
Rózsákat rak a' szemérem;
Ha sóhajtásai utánnam repülnek
Képin Liliomok ülnek.

PANASZ.

G**a

En recevant l'existence
Que le ciel nous daigne offrir;
Nous recevons la sentence
Qui nous condamne a' souffrir.
J. B. Rousseau.

NÉKEM már unalom élni,
És nem élni kitsinység;
Mivel az egész életem
Látom tsak tsupa inség.

Talán azért az egy vagy két
Rózsáért kínlódjak itt,
Mellyet az ember milliom
Tövissek közzül szakít?

Már ifjonta tapasztalom,
Hogy annyit tészen élni,
Mint a' kétes jövendőtől
Vagy reménylni, vagy félni.

Mert a' jelenvalót mindég
Elálmodjuk, 's a' nélkül
Hogy éltük vólna, többnyire
Az a' múltt időbe dül.

Az ember tsak a' szerentse'
Laptája mind untalan;
'S tsak a' bóldog, ki nem érzi
Azt, hogy ő bóldogtalan!

Az élet, ámbár ketsegtet
Minket szemfogó fénnye,
Tsak tsalfa öröm' 's valódi
Gyötrelmek' szövevénnye.

De az álnok sorstól bérlett
Spionnak, a' Reménynek
Van gondja rá, hogy a' sorsot
Ne vádoljuk keménynek;

Ez lihegő ajkainknak
Híves forrást mutogat,
'S töviseken, árkokon át
Eme' felé tsalogat,

'S ha sokára ellankadva
A' forráshoz elérünk,
Hév szomjunk' elóltására
Egy két tsepp leszsz a' bérünk!

Mutogat két öröm-forrást
A' nyomorúltt világnak
A' sors, 's közzülök egygyikét
Nevezi — barátságnak.

Az az két egyformán érző
Szívet igájába fog;
De e' forrás tán több roszszat,
Mint a' mennyi jót buzog!

Mert ha a' barátok közzül
Egygyiket ostorozza,
A' másikat a' szeretet
Mindjárt kétségbe hozza.

'S a' ki eddig magánosan
Szenyvedett tsak magáért,
Szenyved már most barátságból
— Magáért, 's barátjáért.

A' második öröm-forrás
Két külömbözö Nemnek
Öszve-érzése, 's e' forrást
Nevezi — szerelemnek.

De ez is szintúgy magából
Kiereszt kettős eret,
Úgy hogy többször bóldogtalan,
Mint bóldog a' ki szeret!

Egyből a' féltés tsergedez,
És az állhatatlanság,
'S a' ki emez érre talál,
Kéfz a' bóldogtalanság!

A' ki talán történetből
A' másik érre akad
Annak — de ez ritka fenikfz! —
Egy kis öröm is fakad.

Ah próbáltam én mind a' két
Forrásból meríteni,
'S bár tsak azt hogy merítettem
Tudnám elfelejteni!

Úgy tán még vifzfza forrnának
Vérzö fzívem sebei,
'S nem folynának így a' vifzfza
Emlékezés' könnyei!!

VÍGASZTALÁS.

J * *

— — Vina liques, et spatio brevi
Spem longam reseces, dum loquimar, fugerit invida
Aetas; carpe diem, quam minimum credula postero.
Hor.

PAJTÁS! bújdosik a' pohár,
A' jó kedv is ö vele jár,
Húzd ki ne menjen kárba!

Nyomtassuk le bokros búnkat,
Mártogatván bajufzunkat
Jó Tokaji nectárba!

Tudod, hogy a' fátum ravafz,
'S tsak egyfzer nyílik a' tavafz
Ködlepte életünkbe;

Ne éljük azt tsak álmokkal
'S hafztalan kívánságokkal
Terhes képzeletünkbe.

Ha tsókolni akar lyánkád,
Ne kapd el elölle a' ſzád',
Félvén hogy az Júdás tsók;

Hidd el, hogy a' lyányok köztt is
Hellyel hellyel, ha ſzinte kis
Számmal, találtatnak jók.

Ők eſzed' bár elrabolják,
De búdat is letsókolják,
'S ha még is maradt tsorba,

Ha még is érzel bajokat,
Tehát fullaſztgasd azokat
A' bánat-ölö borba!

Segít a' test' fájdalmain,
'S a' tagok' lankadásain
A' Patika, a' Doctor,

'S a' Fûvek' sok milliomja;
De a' bút más el nem nyomja,
Tsak a' ſzerelem 's a' — bor;

Nékem is, hogy ne ſzokjon rám
A' bú, úgy haſznál a' Cúrám,
Ha ez a' praescriptio:

Végy a' tsókból vagy négy quintet,
A' borból hozzá egy pintet,
Vagy kettôt ha igen jó.

Ha még ezekhez azt látom,
Hogy itt vígad egy barátom,
'S kezébe kantsót forgat;

Más a' ſzoba' ſzegletébe
Kedves lyánykája' ſzemébe
Szerelmesen húnyorgat,

Akkor nem is jut eſzembe,
Hogy más nap a' czinterembe
Viſznek ki tán engemet!

Hogy minden a' halál foglya
'S tán már nékem is huhogja
A' gyáſz kuvik végemet!

Mit is ölném panaſzokkal
'S be nem telhetö álmokkal
A' haſználható valót?

Többé már én úgy sem érem
'S mert nem lehet, nem is kérem
Viſzſza a' jelenvalót.

Haſzontalan mért búsúlnék,
És magamba dúlnék fúlnék,
Hogy hozzám a' sors kemény?

Hiſz' visel más is kereſztet,
Azért mindent el nem veſztett
'S táplálja még a' remény,

De ha a' vénség sajtolna,
'S a' nélkül, hogy ittam volna
Minden léptemen húlnék

Még is a' míg vígadhatnék,
Tsókolhatnék, és ihatnék,
Soha én nem búsúlnék!

EGY BARÁTOM RÓZSIJÁRA.

NEM szebb a' rózsa Rózsinál,
Midőn Zefir levelin hál,
'S keblit harmat fereszti;

Szégyenülve üli ágát,
'S szemérmetes pirosságát
Rózsi mellett elveszti,

Rózsiból szép rózsa lenne,
Ha egy akadályt nem tenne,
— Te legjobban tudhatod —

Védetlenek kellemei,
Nintsenek hív tövissei,
'S öt — könnyen szakaszthatod!

JURÁTUS DALL.

E' nyomorúltt világba nehány napot számlálunk,
Mellyet a' vígasságra 's barátságra haſználunk;
Még hát lehet kezünkbe téli kantsó forogjon,
Ölünkbe barna szemü leányka mosolyogjon!

A' vígság, a' szerelem, 's az áldott szöllö' nedve,
Ezek, mellyektöl megjö a' bús Jurátus' kedve;
Ha vígadhat, ha kantsó 's szép Lyánkák köztt henyélhet,
Tsupán tsak ez az a' jó levegö, mellybe élhet.

Míg a' Marqueurt bankóval 's bottal fenyegethetem,
Addig ugyan ö kemét nem sokat heverteten,
Egymás után kerül a' Punts, Kávé, Csokoládé,
'S ezt kiáltom: így él a' Juratus földi ládd e'!

Hadd pereljen akárki, fejem' rajta nem töröm,
Nekem tsak a' kantsóval leszsz a' míg élek pöröm;
Ha convincál, lehajtom a' fejem' az asztalra,
'S majd új processust kezdek vele más nap hajnalra.

Maradhat a' porlepte Verbőtzi aſztalomon,
Ha Mádi vagy Tokáji kortsolyázhat torkomon;
Ha kedves Erzsim' nyájas képit tsókolgathatom,
Soha a' Corpus Juris' levelit nem forgatom!

Ha terminus' végével hektikás az erſzényem,
— A' mi Pesten nem újság — megmarad még is fényem;
Tudván, a' kávéházba az ember mért nem fizet,
Parantsolok pípámba tüzet, 's — egy pohár vizet.

Ha nints pénzem, gyakran rám érik az okoskodás,
Mert nagy Uraknak való ám a' bolondoskodás,
Leűlők egy aſztalnál 's felveſzek egygyet a' sok
Hazugságokkal spékelt újság'közzül 's olvasok.

Vígan Pajtás! ne búsúlj, gyere mind üljünk sorba,
Ha bús vagy, a' vígságot vedd be jó Magyar borba!
Kár az időt ifjonta híjjába veſztegetni,
Hadd legyen vénségünkbe egygyűtt mit emlegetni!

A'

A' Lyányka' El-ne-felejtse,

KEDVESENEK ELTÁVOZTTAKOR.

Üt az érzéketlen óra mert nem sejti,
Hogy ütése lyánkád' a' kétségbe ejti;
Ah hervadni fog ő míg elhal, rejtsd hát rejtsd
Őt ſzívedbe; el ne felejtsd!
El ne felejtsd!

Fogd e' virágotskát, sokat jelent neve;
Ah ne hervaſzſza azt soha az Ég' heve!
Te is levelkéit' soha ſzéllyel ne fejtsd;
Rólla lyánkád' el ne felejtsd!
El ne felejtsd!

Színe a' reménnyé; ha hát a' ſzerentse
Üldöz, hogy ő el nem hagyott azt jelentse;
Ha nevet rád, kérjen, hogy lyánkád'ki ne ejtsd
Szívedből, 's őt el ne felejtsd!
El ne felejtsd!

Ha a' hízelkedés tömjénez bájodnak,
Intõleg reſzketnek majd kis virágodnak
Levelkéi; akkor benne epedõd' sejtsd,
Rezzenj meg, 's õt el ne felejtsd!
El ne felejtsd!!!

AZ ÁLDOTT FÖLD.

Egy híres Útazó' könyvét hogy forgattam,
A' többek köztt benne egy helyre akadtam,
—'S hogy nem tsal, kéſz vagyok érte kezes lenni,
Bár meſzſzirõl jöttnek ſzabad fillenteni —
Ebbe azt beſzélli, hogy a' Szeretsenek
Közzé, bár melly mérges ebeket vigyenek,
Elveſztik dühöket, hamar eltúnyúlnak,
És az ugatásból egéſz' kitanúlnak.
Ha a' bõ beſzédrõl úgy tudnak ott tenni,
Sok Aſzſzonyt, sok Írót oda kén küldeni.

GONDOLATOK AZ ÉLETRÕL.

Az élet egy kõſzirtos folyón való tsónakázás, mellyen tsónakunkat a' viſzſzás ſzél gyakran meg rongálja. Egy jóltévõ hab ki veti azt a' tiſztásra, 's mi azt véljük, hogy az — örvény.

Az élet rendſzerént abba telik el, hogy azon gondolkozunk, mint kellessen élni.

Az élet egy álom, mellybe ki Úrnak, ki ſzólgának, ki gazdagnak, ki ſzegénynek álmodja magát. Némellyeket ſzorongató álmok veſznek körûl, másokat édesek ketsegtetnek; de mindegygyik valóságnak álmodja álmát. A' halál fel ébreſzti õket, 's akkor látják hogy — álmodtak.

Á' VÉGSŐ LE MONDÁS.

Pest.

EB leſzſz többé a' Leányok',
Az Aſzſzonyok' bolondja;
Ebnek leſzſz többé reájok
Mástól kiválva, gondja!

Mit, hogy én lántzot hordozzak?
Nem ettem bolond gombát!
Esmerem én a' Lyánt, hiſz' vak,
Ki a' ſzitán át nem lát!

De már ſzentûl fel fogadtam,
Hogy maga Vénus sem kén,
A' Leánynak már miattam
Fü nyôhet a' kûſzöbén.

Mit? talán egy lagírozott
Bôr alá nött tejes vér,
Vagy két egymásra bóltozott
Mejj, vagy egynehány kék ér;

Vagy talán a' ſzívig nézô
Szem forralná véremet,
'S lántzra vetne egy ígézô
Tekintet is engemet?

Nem! — eſzemre hozott 'Su'si,
A' ki addig tsábított,
Míg végre philosophusi
Sphaerámból ki rándított.

Eſzemre hozott már Julis,
A' ki úgy eltemetett,
Hogy hajnalom ha pirúl is
Néha, rám tsak bús fényt vet.

Teréz is eſzemre hozott,
A' ki egykor tárgyának
Engem válaſztott átkozott
Coquetteriájának.

A' leányt játékból ſzûlte
A' terméſzet úgy látſzik,
Ô is hát a' mi körûltte
Van, mindennel tsak játſzik.

Ah játſzodna akár mivel,
— Egyébb dolga úgy sintsen —
Tsak ne az ollyan rab ſzívvel
Kit hordoz a' bilintsen!

De velem nem játſzodtok már
Ti ſzív' ſzép tsábítói!
Szívemnek — megrepedjen bár —
Nem leſztek már kínzói!

Ti öröm' 's bú' kút-fejei,
Ti Aſzſzonyok 's leányok,
Ti ſzerelem' érzései,
Néktek már fittyet hányok!

Többé lyánkák, meghidjétek,
Eſzem' rátok nem bízom;
'S mint sem hogy ti elvegyetek
Inkább magam megiſzom!

EGY LYÁNYKÁHOZ.

Hölti után.

*T**a.*

Lyánnyka! útazzál békével
A' Szerelem' ösvényén,
Egyſzer únt élted' végével,
Majd ott fekſzel a' hol én!

Angyal! élj bóldog életet,
Légyen ſzíved' jutalma
Mindég a' tiſzta Szeretet,
Kit te ſzeretſz bóldog a'!

Lám én magam' ki ſzenyvedtem,
'S életem' el végzettem,
A' Szerelmet éneklettem,
De áh, nem ſzerettettem!

Cs. K.

KÍVÁNSÁG R * * HOZ.

Hölti után.

*T * * a.*

E' világnak kintseit
Nem kívánom,
Légyen másnak hire itt
Azt sem bánom;

Jó ſzivet, 's tsendességet
Hagygy remélni,
Egygyet még — R * *a téged',
'S véled élni!

Cs. K.

SÍR-VERS.

*T * * a.*

E' gyáſzos helylyen ſzenyvedtem
Egyſzer én igen sokat,
Itt sírtam, itten érzettem,
A' legnagyobb kínokat;

Látta az Eg gyötrelmemet,
Es végre jól tett velem,
Magához vette Lelkemet,
Ah Szerelem, Szerelem!!

Nyugſzom már, 's minden fájdalmam'
E' setét bólt borítja,
Többé édes nyugodalmam'
Semmi sem háborítja!

Ha erre bojongſz Édesem,
Szányny meg, 's húllas könnyeket,
Én Lélekbe majd itt lesem,
'S meg hálálom ezeket;

Nézd, a' fáknak is ágai
Síromra rá borúlnak,
Amott a' patak' habjai
Hald tsak mi búsan húlnak!

Cs. K.

MEG-BÉKÉLLÉS.

*T**a.*

MI? hát azért neheztel rám
Az én tiſzta ſzívű R**ám,
Hogy Náni meg tsókolt vólt?
És tám alávalóságra,
A' vagy rút fajtalanságra
Véli hogy ſzívem hajolt?

Épen nem: — de tsak potomba
Kérek tőle, 's hát azomba
Véletlen nyújtja ſzáját; —
Engem ugyan semmi Dáma
Nem tsókol, sem viſzont ſzám a'
Piperézett ortzáját:

De egy ártatlan Lyánykának,
És az ő édes tsókjának
Mindég adok érdemet;
'S ha R**a irígyli neki;
Boſzſzúját rajtam tőltse ki,
'S tsókoljon meg engemet.

Cs. K.

EMLÉKEZTETŐ.

*T**a.*

Egy Ne-felejts koſzorútska mellett, a' tzédula' egygyik óldalán.

BÍZOM rátok,
Ti hozzátok
Eſzébe ſzemélylyemet,
Ha el felejt engemet,
O virágok!
O virágok!!

A' másikon.

És ellemben,
Hív keblemben
Fog örökkétig itt ni
Egy Nefelejts virítni,
A' mellyet te
Óltottál be.

Cs. K.

A' SZELLŐHÖZ.

*P*t.*

Honnét jösz ó! édes Szellő?
Úgyé hogy a' már zöldellő
Hegy-alylyai bértzektől;

Esmerlek, — szelíd menésed,
És illatos lehellésed
Külömböztet ezrektől;

Álj meg — álj meg, a' temérdek
Közzül én tsak egygyet kérdek:
Mond meg R**a bóldog é?

Cs. K.

ÁLOM.

*P*t.*

Azt álmodtam hogy veled vóltam,
És hozzád édesen szólltam,
Te pedig reám tekintettél —
Meg vetve, és el siettél;
Utánnad néztem könnyes szemmel,
Ah! miért bánsz így szívemmel?
Így kezdém magamat kérdeni,
De nem tudtam okát lelni.
Meg álltam mint a' le kötözött,
Kétstségbe-esések között,
'S érzésim fel rajzottak bennem;
Istenem hová kell lennem!
En, a' kiért tsak élni szerettem
Áttól hát már meg vettettem?
Így szólltam, 's szívem el fogódott,
Kerestem meg halni módot:
De a' mint helyemről el mentem,
El bádjadva fel rettentem.

Ládd R**a még a' setét ködök
Közt is véled tépelödök,
Hát ha a' nappalt is kérdeznéd,
Hûségem' akkor éreznéd!
Mert kívûled, úgy tapaſztalom
Életem tsupa unalom. —
Úgy van, — ſzívednél az emberek
Közt én jobbat nem esmerek!

Cs. K.

VÉG-BÚTSÚ T**TÓL.

*P*t.*

Magos bértzék!
Ti sok értzek'
Nemeivel böv hegyek,
Szép ſzöllökkel elegyek!

Kedves Ferdö,
Kies erdö, (*)
Hol olly gyakran mulattam,
Hol sorsomat sirattam!

Szép rét-tájok,
Völgy, 's lapájok,
Te ſzívem ſzerette helyly,
'S azt át futó kis tsermelyly!

És végre ti
Jó baráti
Szívemnek! nem — nem láttok
Többé; — Isten hozzátok!

(*) *Értem itt T**a kis erdejét, melly mellett hogy egy ferdö is vagyon tudják azok, a' kik azon a' környéken jártasok*
Cs. K.

El hagylak már,
Itt a' határ; —
Áldásom száljon rátok!
Isten — Isten hozzátok!!

Bús lantom ha
Néha néha
Részvételteket kérte,
Engedjetek meg érte;

'S te Angyalom!
— Ki nem állom —
Botsáss meg ha vétettem,
Ah én — én csak szerettem!

Cs. K. (**)

(**) *Reménylem kedvesen fogják Olvasóim tőlem venni, hogy szerette barátomnak kérésemre kiadott némelly darabjait közlöm. F. A.*

FANNI

VAGY A'

SZERENTSÉTLEN SZERELEM

FANNIM' SÍRHALMA.

Dans cet état il ne me reste,
Qu'un assemblage vain de sentimens confus;
Un présent douloureux, un avenir funeste,
Et l'affreux souvenir d'un bonheur, qui
n'est plus.

Voltaire.

ODA Fannim! a' búmra siket
Sír elnyelte; 's ő elenyéſzett!
Ő sirassátok ti, a' kiket
Érzeni formált a' terméſzet!

Elölted őt' halál! 's mord kényed
Szívemre öldökölve hatott;
Ah hajthatatlan vas-törvényed
Egyſzer nem mosolyoghatott?

A' gazda természet ő benne
Pazérolt, talán hogy mutassa
Hatalmát, 's egy remekje lenne,
A' kibe magát tsudáltassa.

Mint a' villám azért lett ő tán,
Hogy elötünttébe fényt adjon;
'S földünkön, rövíd fénnye után
Még nagyobb setétséget hadjon!

Magam ülök itt fájdalmommal
Sirjánál! igyekszem szívemet
Meg békéltettni bús sorsommal,
'S ő nem ért miattam engemet!

Képzetemmel édesebbeknek
Festem hajdani vig napjaim',
'S magam teszem nehezebbeknek
Ekként jelenvaló kínjaim'!

A'lmaim édesen ringattak
Eddig a' való 's nem a' között,
De a' kárpitok felvonattak —
'S sorsom idegen szint öltözött!

A' nap ha elbukkan, 's megszűnik
Földünkel jól tenni fénnyével:
Mindennek árnyéka eltünik
'S öszv' olvad a' setét estvével;

Örömem'napja alig ment el,
'S egem elborúlt minden felől,
Leg édesbb álmom így reppent el
A' szomorú valóság elől!

Édes álmaim mért tüntetek
Töllem el? hisz' éltem' folytába
Egy kis mézet tsak ti tettetek
A' Való' üröm-poharába!

Bóldog a' ki át álmodhatja
Reménytől ringatott lételét!
A' sors álmokba osztogatja
Ki úgy is örömeink' felét!

Ó ha az idő' futásának
Panaszim gántsot vethetnének!
Ha éltem' rövid tavaszának
Napjai viszsza jöhetnének!

Ó ha hamudzó tagjaiba
Fannimnak életet önthetnék!
'S szerelmén kívül karjaiba
Mindent, mindent elfelejthetnék!

A' jövendő' pajkos szemébe
Rám bíztatgatva mosolyogna;
'S tiszta örömünk' ellenébe
Még az irígység sem suttogna.

De ah az öröm' víg napjai
Hamar elfolynak é világba,
'S mint a' sebes patak' habjai
Tolódnak a' mulandóságba!

Az uzsorás sors, tapaſztoljuk,
Nyújtja, hogy elvegye kintseit;
'S mi bábjai duplán lakoljuk
Tsak kéztől adott örömeit!

Tsak azért hinti meg fénnyével
Szemfénytveſztve setét útunkat,
Hogy inkább lássuk eltünttével
Önnön bóldogtalanságunkat.

Ah hajdani állapotomba,
Mig örömeit nem kóstoltam,
Artatlan tudatlanságomba
Egek be bóldog, bóldog vóltam!

Mig ſzivem nem örült senkibe,
Mig elég vólt maga magának,
'S tsak abba tölt kedve, a' mibe
A' terméſzetnek, az Annyának;

A' míg minden sóhajtásokat
Kinos lehelleteknek véltem,
Minden ſzerelmes sírásohat
Fájdalmas könnyeknek itéltem;

'S nem tudtam, hogy van édesebb bú
Mint akármelly öröm' özönnye,
Nem tsak a' sír a' ki ſzomoru,
Hogy van az örömnek is könnye;

Soha epedve nem vetettem
A' hóldas estvére ſzememet;
Fénnyénél könnyet nem ejtettem,
Sóhajtás nem költé mejjemet!

Játſzó éltem úgy libegett el
Gyermekségem' jámbor napjain,
Mint a' tsónak a' semmi ſzéllel
Nem veſzödö patak' habjain.

Nem küldе ekkor viſzſzás-ſzelet
Vitorlámra még a' terméſzet;
Tsak nékem pirúlt a' napkelet!
Tsak nékem pirúlt az enyéſzet!

Most már — a' terméſzetbe nékem
Kedves Fannim' elhúnyásával
Nem mosolyog egyébb vidékem,
'S az is a' bú' mosolygásával,

Tsak az, hol magános sírhalma
Terepély hársfák' árnyékába
Nyugoſzik; ott ſzívem' fajdalma
Szentebb, ott sírhat is magába;

A' Patak, melly kis követseken
Szürdeli át kristály vizeit;
A' hajnal, melly a' hóltt rétekcn
Hinti el éleſztõ gyöngyeit;

A' tavaſzſzal fûvedzõ mezõ,
És az öltözködõ terméſzet,
Nékem mind tsak lyánkám' könnyezõ
Komor gyáſzſzal bevontt tárgyá lett!

Hijjába kínál már ez élet
Örömmel, mert a' mi érettem
Teremtetett, már rég' földe' lett;
Öt' 's az örömet eltemettem!

Tsak az a' remény táplálgat még:
A' míg hamvam a' földbe senyved;
Hogy meg ſzánván sorsunkat az Ég,
Bennünket majd egy hantotska fed!

Tsupán ez egy remény-súgár hat
Szívemig, ha sorsát átkozza;
'S mint a' hervadó fûſzálakat
A' harmat új életre hozza.

Úgy éleſzti ez panaſzokkal
'S búkkal sinlõdõ ſzivemet,
'S éleſztõ vígaſztalásokkal
Lotsolgatja ájúltt lelkemet!

Égek, ne hadjatok hijjába
Tsak egyſzer, tsak most sopánkodnom!
'S Fannim' édes ſzomſzádságába
Hadjatok, hadjatok nyugodnom!!

A' REGGEL.

SERDÛL a' hajnal, 's az égnek
Kárpitján sütõbben égnek
Az új nap' súgárai!

Engem hangos concertjekkel
Hajnal elõtt tsevegtekfel
A' vidék' ſzárnyasai;

A' reggelis kõltésemre
Ablakomon a' képemre
Egy súgárkát bevetett;

Elmegyek nálla újúlni,
Elmegyek nálla bámúlni
Az újjúltt terméſzetet!

Mi ſzent ſzédelgés emeli
Mejjem? mi pihegi teli
Azt é nyájas reggelen?

Tán Fannim' lelke könyörül
Rajtam, tán ô lebeg körül,
Láttatlan ô van jelen?

Meg eléglette hamvának
Szenteltt könnyeit rabjának,
'S magához hivogatja?

Úgy van! — Te áldott tünemény,
Te nyugtatíz meg, ha a' remény
Szívemet tsalogatja!

Mert könnyebben ízenyvedhetek,
Ha hozzád felepedhetek,
Ha hozzád sírhatok fel;

E' ízép reggel ís magammal
'S éltem' rágó fájdalmommal
Megbékélve küldeíz el!

Szent reggel! ah apolgassad
Te is, ha elfogy, sirassad
Rozsátlan életemet!

Hints reám akkor balzsamot;
Midôn egy sírhalom amott
A' hársfáknál eltemet!!

ERZSI

VAGY A'

SZERENTSÉS SZERELEM.

A' KÖLTSÖNÖS VALLÁSTÉTEL.

Il faut aimer, c'est ce qui nous soutient:
Sans rien aimer il est triste d'etre homme.
Voltaire.

TSAPODÁRANN ült a' minap
A' lyánkám az ölembe,
'S epedö ſzemmel keresett
Szerelmet a' ſzemembe;

Akkor tsók köztt kérdém tölle
Ah Erzsuskám ſzeretſz e'?
Hát, igy felel, lelkem erröl
Még is kételkedhetſzé?

Majd a' ſzerelem' ſzép tüze
Ortzáját elborítván,
'S kezem' dobogó ſzívéhez
Méltósággal ſzorítván:

Inkább ſzeretlek mint a' hóld
A' felhőtlen estvéket;
Inkább mint a' kis munkás méh
A' virágos vidéket:

Inkább, így ſzóll, mint a' Zefír
A' nyíló virágokat,
Inkább mint a' nap kedvelli
A' tiſzta patakokat;

Inkább mint megſzokott árkát
Az ártatlan folyamat:
Inkább ſzeretlek Angyalom,
Ah inkább mint-magamat!

Ó Erzsim, ezt sírtam-viſzſza,
Mert nem tudtam ſzóllani,
Ó Erzsim, ha nagyot akarſz,
Igen nagyot mondani,

'S hogy ha nagyhoz hasonlítod
Szerelmed' és hivséged',
Mond, 's sokat mondtál, hogy engem'
Ugy ſzeretíz, mint — én téged'!

A' ZÁLOGOSDI.

Minap egy kis társasagba
Zálogosdit játſzodtunk;
A' mint a' javara' értünk
'S zálogokat váltottunk,

Nekem kútba esnem kellett;
Én is nem vonogattam
Magam, hanem ſzegény fejem'
Erzsimmel kihúzattam.

Kivont! — de bár megmentett is,
'S a' kútba el nem ültem,
Édeś tsókja' tengerében
Egéſzſzen elmerültem!

KETTŐS DALL.

Én.

AH kegyetlen! illy végetlen
Érzéketlen
Marad híved eránt ſzíved?

Halld panaſzom! lásd mint aſzom;
'S a' bú mint nyom!
Még is nem ſzánſz, velem így bánſz?

Tsak a' remény még az a' fény,
Mellyről kemény
Sorsomra egy súgárka megy!

Erzſi.

Végre nyertél, 's lántzra vertél!
Tsak néked él
Szivem! 's míg ver, mást nem esmér.

Itt a' határ! sok kínod már
jutalmat vár.
Meggyőzöm vagy, tsak el ne hagy!

Ketten

Ketten.

Ah ſzerelem, maradj velem!
Benned lelem
Kedvesemet, mindenemet!

A' KETTŐS TAVASZ.

ÖRÜL é már a' patsirta
A' lágyabb levegöbe?
Mert ha örül, tavaſz nyílik
Már a' völgybe 's mezöbe!

Mosolyog e' már Erzsuskám
Epedve a' ſzemembe?
Ha mosolyog, tavaſz nyilik,
Örök tavaſz ſzívembe!

EPEDÉS

ANÁKREONI DALL.

Hová, hová, kis útas
Habotska? merre görgesz?
Ha rendes útad' el nem
Hagyod, te a' kis Erzsim'
Kertjén alól libegsz el.

Ha észre vészed ôt' ott,
Köszöntsd nevemmel; és mond
Azt néki, hogy azólta,
Miólta én az Érnél
Reája várakoztam,
El úntam ôt', ha jô e'
Tsak illy hijába lesni,
Hisz' a' falú leánya
Már mind ki jött a' sárga
Selyem gyapú libákkal
És sziszegô annyokkal;

'S ô még se jött el hozzám!
Súgd néki azt habotskám
Súgd a' fülébe — mert ô
Nem tudja még talán azt —
Hogy tôlle már az, a' ki
Tsak értte él e' földön
Tsókot szeretne kapni;

LAURA

VAGY A'

MEGVETTETETT SZERELEM

A' TEKINTET.

Szivem' ſzerelem telte el,
'S ortzáim' könny fereſzti;
Semmi kínos gyötrelemmel
Töltt mejjem' nem éleſzti.

Örömem' ege el borúlt,
A' bú rágja ſzívemet,
'S a' tüz melly beléje ſzorúlt
Nem sokára el temet!

Nem eméſzt egyébb fájdalom,
—Pedig kín az életem! —
Tsak az, hogy meg vet Angyalom,
Es hogy nem ſzerettetem.

Az öröm köztt, illy ínségbe
Most hogy ha válaſzthatnék
Azt kérném, hogy tsendességbe,
'S tsak magamba sírhatnék!

Lyánkám! ki a' terméſzetet
Mosolyogni kéſzteted,
'S rabjaidba új életet
Önthet egy tekinteted,

Mellyet rájok ha reménnyel
Gyengén bíztatgatva vetſz,
Körülttök egy nyájas fénnyel
Szőtt világot teremthetſz;

Vess rám egy olly pillantatott,
A' millyet, midön lettél
'S magad' érzése meg hatott
Ez Egéſzre vetettél,

Ezt mondván a' terméſzetnek
Tiſztelj Aſzſzonyod vagyok!
'S bájján egy illy tekintetnek
Az élettel fel hagyok!

ARIA.

*P***y.*

Végső lehellete hív ſzámnak
Lásd haldokló lelkemet!
Menj 's vídd Laurámnak
Vég köſzönetemet.

Mond: hogy nem élek; 's jobb határon
Jobb örömet kóstoltam;
Itt — mint a' kopáron
A' virág, el hóltam.

Mond: hogy végső tsep vérem' fagytán,
Az élet' 's halál' közén,
Ah könnyezetlen tán
Nem hágy, ezt hergém én!

'S a' halál már tsak hívségemmel
Küſzdvén, nem az élettel,
Lelkem ſzerelmemmel
Nevén lebegett el!

Kérd, hogy sírjon, 's bár egy könnytsepbe
Adja meg kis jutalmam',
'S fizesse meg ebbe
Sok ki áltt fájdalmam'!

Ha nem sír, jer 's kóldulj a' berek'
Vadjaitól könyeket;
Töllem az emberek
Lám ſzánjak ezeket!

DALL.

Hervadok, 's nem ſzán kedvesem,
Hogy értte kétségbe esem.
Egek, mért nem felejthetnek,
A' kik illy balúl ſzeretnek!

A' kert' halvány liliomja
Húllatja már leveleit;
A' bú ſzívem' ha el nyomja,
Igy végzi majd ſzerelmeit.

Úgy fonnyaſztnak el kínjaim,
Úgy húlnak el virágjaim,
Mint zúgván az Őſz' mord ſzele,
El húl a' fának levele!

Ah jobb, mint ekként ſzeretni,
Égő ſzívem' el temetni!
Úgy Laurámmal, ki most megvet
Halálom tán megbékéltet.

Most más ölébe ſzemlélem,
'S ő kínjaim' tsak neveti!
Ám bánjon így a' sors vélem'
Ha öt' más mint én ſzereti.

Ha sorsom az, hogy el haljak,
Legyen! — de bár melly kint valjak'
Gyílkosom, a' hív ſzerelem
Hóltomig lakja kebelem!

'S ha elmegy vég lehelletem,
Szerelmem' mellém temetem,
Hadd lássák ez el öltt ſzíven,
Mit téſzen ſzeretni híven.

Ő pedig a' mit magamnak
Nem ád, meg adja hamvamnak;
S majd ha meg tsalja bálvánnya,
Rózsával sírom' be hánnya!

ARIA.

*G**a.*

LAVOTTA EGY MAGYARJÁRA.

Ez hát a' jutalom, ez, állandó hívségemért,
Hogy megvess, 's hidegséggel fizess ſzeretemért?
Ah é ſzív tsak néked él!
Kínjai köztt tsak az egy reménységen éldegél!

Ne igyekezz arany fonalát el ſzakítani
Mellyet ő nyújt, 's éltem' igy a' sírba taſzitani;
Hiſz' dupla halál élni,
Élni, ſzeretni, ſzeretni mint én — 's nem remélni!

A' kétségb'esés ſzívemnek mindég mutogatja
A' kínok köztt a' rést, a' sírt, 's felé tsalogatja;
Én néki nem engedek,
Mert édesebb igy ſzenyvednem, mert — értted ſzenyvedek!

Ti sûrû sóhajtásaim, 's ſzemem' hév könnyei,
Ti a' ſzívem' fojtogató kin' ſzüleménnyei!
Bírjátok ôt' ne másra,
Tsak egy könnyre, tsak egy ſzánakozó sóhajtásra!

Panaſzoljátok meg néki rettentô kínomat,
Melly éltem' tavaſzán fel nyitotta már síromat!
Mondjátok, hogy engemet
A' ſzerélem, melly eddig éltetett — már eltemet!

Mondjátok! — ah de ne vádoljátok ôt' okának
Megvettetett ſzivem' illy hallatlan fajdalmának!
Ah tsak arra kérjétek,
Hogy engedjen meg búmnak, mert — ſzeretni nem vétek!

A' SZERETŐK.

Néktek ſzerentsés ſzeretôk (így tetſzett a' Végzésnek!)
Hogy bóldogok ne légyetek,
'S búba is legyen réſzetek,
Jutott az álhatatlanság, 's vad tüze a' féltésnek!

Velünk ſzerentsétlenekkel, hogy el ne öljön kemény
Sorsunk, hogy tôllünk egéſzſzen
Az öröm el ne enyéſzſzen,
Játſzik, 's mélán apolgatja egy hív dajka — a' remény!

A' HAJNALHOZ.

— — Nec mens mihi, nec color
Certa sede manet: humor et in genas
Furtim labitur, arguens
Quam lentis penitus macerer ignibus.

Hor.

NE serdûljetek reggelre
Olly gyorsan ti a' hajnalnak
Súgári! ah már reggelre
E' virágotskák el halnak!

Láttam két ſzekfûvet tegnap
Kelyhek' öſzve miként tolták,
'S hervaſztván ôket a' hév nap'
Kínnyokba egymást tsókolták.

Ah

Ah engem is a' ſzerelem
Így hervaſzt, 's ekként lankadok;
Sem nappalom, sem éjjelem',
Tsak új új búra virradok!

Titeket kis ſzekfû, zsálya
Éleſztget az ég' harmatja,
De ortzám' rontsoltt rózsája
Már levelkéit húllatja:

Néktek életet párádzó
Napokat nyújt a' kikelet;
A' sors rá mérte tsirádzó
Éltemre az örök telet!

Más sir hogy terhes gállyája
A' tengeren el süllyedett,
'S Panaſzſzal van teli ſzája,
Hogy így még gazdagabb nem lett;

Másnak bú ûlt ortzájára
'S tüdeji mérget fúvallnak,
Hogy nem juthatott póltzára
Egy nagy 's kövér hívatalnak;

Bóldogok! — ah nem érzettek
Ezek ſzerelem-kínokat;
Tsak azok a' kik ſzerettek
Veſzthetnek egyſzerre sokat.

E

Nékem oda már nyugalmam,
'S reményem' tsak abba vetem,
Hogy velem ſzörnyû fájdalmam'
Nem sokára el temetem!

Várnak már a' komor váſznak,
'S látom végem' nem halaſztja
A' fátum is! 's az ákáſznak
Már húl rám gyáſzos haraſztja!

A' FÜLEMILÉHEZ.

Tsattogsz Fülemilém? vallyon
Kinek öntöd ki e' gallyon
Búdat? vagy ſzándékod neked
Tán a', hogy engem éneked
Szerelemre gyúllaſzſzon?

Ah jó madárka, miólta
Én égek, kétſzer el hólt a'
Lágy tavaſz a' nyár' hevétöl!
Égek Laurám' tüzétöl,
Ah de tsak magam égek!

Te ſzeretök' ſzeretöje!
Repülj ſzívem' meggyözöje'
Ablakára! nyögj ablakán
Addig, míg rózsa-ajakán
Végre engemet sóhajt!

AZ ÉN SÍRHALMOM.

Berge, Thäler, Auen, ihr bleibt dieselben!
Doch dem verirrten von der Hoffnung Spur
Wird jeder Stern, zur Lamp' in Sarggewölben,
Zum Grabmahl jede Flur!

Mathisson.

Itt leheljen végsôt e' ſzirtnál kebelem,
Itt haljon el a' ſzerelem
Benne velem!

Echo véled sírok itt, a' míg bánatom'
Bús kebeledbe sírhatom,
'S míg el nem nyom!

Itt áſztassa hamvam' a' harmat, és sírom
Itt fedjen, ha élet-zsírom'
Sírba sírom!

Ha ez, a' ſzirtokat borzaſztva hívellô,
Vagy más könyörûlô 's kellô
Esti ſzellô

Tsal ide Laura magános halmomra,
Itt akadſz, ha a' fôld' gyomra
Féd, poromra!

Tégy követ rá, melly azt mutassa, hogy éltem:
De jobbal már kínos éltem'
Fel tseréltem!

'S az útasnak, a' kit útja majd ide vet,
Mondhassa hogy itt ért véget
Egy, mert égett?

Hogy sem az, a' ki ôt a' sírba égette,
Sem más még könnyét felette
Nem ejtette!

'S ha a' jámbor majd meg lágyúl panaſzomra,
Le sír, le ûlvén halmomra,
Kis hantomra!

Laura! ha itt járſz tsillagos estvéken,
'S eme' Tziprus levelkéken,
'S fûvetskéken,

Egy ſzellõ susog majd, hogy engem sírasson,
'S rád egy lassú reſzketést von,
Lágy bú hasson!

EREDETI
PURGOMÁK
ÉS
MESÉK.

SZ** P** BARÁTOMHOZ.

Mindég te vóltál fö unſzolóm arra, hogy Comicumot írjak. Akár tetſzenek tehát tenéked mesétskéim akár nem, magadnak köſzönd. Azt baráti lágyságodba való bizodalomból reménylem, hogy kemény bírájok nem leſzel, 's a' gyengébbeknek Szerzöjökért megengedſz!

Egy két el találtt darabkáimért reménylem megengednek Olvasóim azoknak, a' mellyek tsak egy ifjúi pajkos eſz' játékjai. A' Literatúra' ezen nemébe, Nemzetém köztt nem vólt kit kövessek. Azok a' ſzoros határok pedig, a' mellyek a' Magyar Irót mindenünnen megſzoritják, nem engedik, hogy ö a' Lessing' vagy Pfeffel' nagy Lelkeiket tsak majmolhassa is! Tsak azt mondom tehát mesétskéimre: hogy a' mellyek nem tanítanak, nevettessenek!

PURGOMÁK és MESÉK.

A' HIRADÁS.

RÉGENTEN, tán meg sints ez a' Krónikába,
Egy nagy Indus Király' ſzéles Orſzágába
Nem jövén még be az írás mestersége,
Sokat törte fejét azon ö Felsége:
Hogy mivel nem járt sem Hírmondó, sem Kurir,
És így nem mehetett szerte-széllyel a' hír,
Tehát, ha valamit akarna tudtára
Adni a' népének, hogy mehetne árra,
El hívatja végre Udvari bolondját,
'S annak az eſzére bízza ſzíve' gondját,
Tudván, hogy a' gyermek, és a' bolond mondnak
Tsak igazat, 's minden ſzabad a' bolondnak.

Én Felségednek, ſzóll a' bolond, azt adom
Tanátsúl, 's hogy jól üt ki bízvást fogadom:
Hogy a' mit tudtára akar a' népének
Adni, mondja meg azt — a' feleségének.

A' VÉN TSERFA.

Egy vén tserfa' árnyékába nevekedtek egy nehány apróbb tsemeték, 's mindég reſzkettek, ha valamelly ſzélvéſz az agg tserfát retsegtette. Mit féltek nyomorúlttak, mit sajnáljátok azt a' vén fát! ſzóll hozzájok egy tölgyfa, hiſzem ha ki dűl még bátrabban nevekedhettek azután. Igen is felelnek a' kis tsemeték, ha dűlttébe magával egygyűtt minketis öſzve nem zúzna!

Az a' gondolatom vólt nékem is, a' mi e' kis tsemetéknek, hallván hogy V** az a' hív jobbágy, hív Hazafi, beteg!

AZ AUTHOR.

Egy ſzegény Authorhoz, a' kit hasa teremtett annak, hozzá megy pityeregve a' kis fija, midőn éppen egy munkán törte a' fejét. Ehetném én Atyuskám! ezt mondja piſzegve az Attyának. Irj könyvet édes fijam, felel sóhajtozva az Attya.

AZ ÖREG INVALIDUS KATONA RÉSZEGEN.

Egy bot igazgatja által lőtt labomat,
Másik erössíti roskadó koromat;
De harmadik botra is vólna ſzükségem,
A' melly támogatná most — hóltt réſzegségem.

A' SZAMÁR.

AZ Orſzág-útja mellett legelt a' juhnyájjal egy ſzamár; 's az örömtől magán kívül nézte mint tér ki egy négy lovas hintó borzaſztó formájának. Lám magatok meg esmeritek elsőségemet, így ſzóll gögösen a' kényes kantzákhoz, mivel így meg tiſztelitek. Ó Barátom felel a' gyeplős, a' félelem, nem tiſztelet!

Ezt lehetne súgni, sok magát el hitt Bírónak, midőn a' peres felek előtte hajlonganak!

A' SZALMA-KALAP.

AZ Aſzſzonyok, ámbár a' haſznát ők ſzédtek,
A' Kalapot eddig még tsak meg ſzenyvedték
Férjeiknél; most már mindegygyik abba jár,
Úgy hogy a' ſzegény férj vázuak se való már!

A' KÉT KANÁRI.

TSUDÁLKOZÁSSAL ſzemlélte egy rigó, millyen békességesen ſzedegeti két kanári az által ellenbe lévő kalitkába a' közös eleséget. Tinéktek igen kell egymást ſzeretnetek, így ſzóll végtére hozzájok, hogy úgy meg egygyeztek egymással. Ó Barátom, felel az egygyik sóhajtva, éppen nem következik, hogy minden pár ſzeresse egymást, a' kit a' ſzükség arra kénſzerít, hogy egy mást ne tzibálja!

Ugyan sok házas pár reá esmerne é ezen kanárikba magára?

A' RÉSZEG.

EJNYE ſzedte vettét, nézd tsak, hogy tántorog
A' lábom, te Pista, tán a' ſzoba forog?
Ne engem fogj bolond, nézd tsak az aſztalrúl
Pohár, palatzk, bor, mind mindjár a' földre
hull!

A' TÚDÓSOK' HARTZA.

KÉT pajkos gyermek ôſzve veſz egy dión egymással. Sokáig próbálgatják egymás' erejét, utóljára el kezdenek egymás' ſzemébe köpdösni, míg az egygyik úgy teli köpi a' másiknak a' ſzemét, hogy azt törölgetni félre kénteleníttetik menni. Ejnye, fel kiált egy quietáltt Májon, a' ki tanúja vólt a' tsatának, ez épp pen ichnográphiája a' túdósok' hartzának!

AZ IVÓ.

EGY nagy Ivó néha a' kezébe vette
A' Mythologiát, 's gyakran kesergette
Abba Títiust 's a' Danae' Szûzeit,
Úgy hogy alig tartá meg néha könnyeit;
De végre hogy benne Tantalusra fordít,
Nem álhatja, 's nehány könnyeket ki tsordít.
Már ez iſzonyúság, hangosan fel kiált,
A' mennyit Tantalus, ha az igaz, ki ált.
Szörnyûség valakit ennyire kínozni!
Ah nints nagyobb kín, mint — mindég ſzomjúhozni!

A'

A' PHILOSOPHUS.

EGY philosophus ürge el megy tél' közepén a' hangyákhoz, eleséget kóldúlni. Hogy van az, hogy nyáron által semmit be nem tudtál keresni? kérdik a' hanygyák. Ó én a' nagyobb dolgok miá, erre reá nem érhettem, mert én Philosophus vagyok. Mitsoda állat az? kérdi viſzont a' társaság. Ez tanítja, felel bíztos nyájassággal az ürge, mint kellessen bóldogúl élni, 's könnyen meghalni. Ó ha úgy van, kiáltnak a' hangyák, el élſz hát te nálunk nélkûl is, ha pedig nem, könnyen meg tudſz te halni, de mi reſzketünk tsak a' hoſzſzú téltôl is!

EGY BORSZERETÖ HÍRES MUSIKUSRA.

BACHUS maga torkát adta L** ának,
Apolló újjait lantoló karjának.
Amaz ôt' magát, ha van mivel bôvségbe,
Ezek halgatóit hozzák — réſzegségbe.

A' HÓLD.

Egy ſzegény legény gazdag feleséget vett magának. Az illy házasságba már az indító ok el hintvén az egyenetlenség' magvát, gyakran öſzve kotzódtak; 's illyenkor az Aſzſzony a' férjének mindég ſzemére hányta ſzegénységét. Egykor egy illy zenebona' le tsillapodásával a' férjfi az ablakba megy, mellyen a' hóld tiſztán bé világított. Az Aſzſzony a' meg békéllést keresvén hozzá megy, 's egy darabig tartó halgatása után: Angyalom! így ſzóll, ugyan miért olly halaványa' hóld? A' felesége' grátiájából világít Angyalom, felel sóhajtva a' férjfi.

A' FEL TSERÉLTT SYMPTOMÁK.

Halva feküdt Nagy Pál, 's kilentz testvéreit
Hátra hagyta, hátra ſzámtalan kintseit.
Hólttestét meg nézni ſzámos nép öſzve gyűlt,
Mellyet már a' kilentz teſztvérje körül ült,

És ha a' meg hólttat ſzomſzéd vagy Atyafi
Dítsérte, hogy melly jó testvér vólt's Hazafi,
Mind annyiſzor, mind nagy tűzzel a' ſzeretett
Testre borúlt, 's rajta bújába — nevetett.
De Nagy Pál nem hólt meg, hanem tsak elájúlt,
'S hogy a' ſzámos testvér egyſzer rája borúlt,
Fel veti a' ſzemét, magát el rikkantja,
'S siralmas feleit egybe fel pattantja.
A' sok testvért hideg verejték is verte,
De a' mint az eſzét mindegygyik meg nyerte,
Idvezleni kezdte a' fel éledtt testvért,
De egyſzersmind azzal engedelmet is kért,
Hogy el távozhasson, mert az illy ſzertelen
Öröm testének sok, és egésségtelen;
'S mind is haza ment, mert örömével nem bírt;
'S otthon örömébe mindegygyik testvér — sírt.

A' LÉTHE' VIZE.

Egy ember, a' ki Klimiussal a' föld alatt való Orſzágokat be járta, réa akadt a' Lethe' vizére. Ó ebből viſzek magammal egy butykossal, fel kiált az útazó, hiſzem erről hallottam én, hogy a' ki ebből iſzik, minden bút el felejt. Majd jól meg fizetnek nekem ezért a' házasok a' mi földükön!

A' FAMILIÁS.

A' Sas és a' héjja hogy versent repültek,
A' vidék' ſzárnyasi mind egygyüvé gyültek,
Kiki a' mellyikhez ſzított azt dítsérte,
És a' győzedelmet is annak ígérte.
Egygyik már meg únván a' várást ásított,
A' másik előre már nagy ſzájat nyitott,
Míg az a' tsattogás, a' mellyett okozott
A' két bajnok, kit kit figyelemre hozott.
Mint az üres gállyát meg kapván á' ſzélvéſz,
A' nézö ſzem elöl az egyſzerre el véſz;

Úgy e' hír vadáſzó egy pár tolvaj madár
Egyſzerre majd minden felhökön felyül jár;
'S a' mint a' felhön át fellyebb útat metſzett
Mind a' kettö, tsak két barna pontnak tetſzett.
A' többi madarak meſzſziről követték,
'S nézték öket addig, a' meddig nézhették;
Tsupán az ökörſzem, nagyobb lévén benne
A' hír' ſzomja, mint a' mennyit teste tenne,
Előre egy magas tserfa' gallyára ült,
'S midön a' Sas hozzá igen közel repült,
Nem lévén kis teste miatt nagy kárára,
Bátran reá ugrott terepély vállára.
Mihelyt magán helyén meg erösíthette,
A' két madár' hartzát titkon tsak nevette,
'S midön a' két fáradt bajnokból a' pára
Tsak hogy ki nem ſzakadt, akkor költ ſzárnyára,
E' ſzókat katzagván gúnyolva ezeknek:
„Titeket tartanak olly nagy vitézeknek,
Még is illyen hamar már el fáradtatok?
Ímé melly kis álat teſz tsúfot rajtatok;
Lám Sas, a' terméſzet is engem teremte
Királynak, 's én leſzek ezután a', nem te!" (*)

(*) *Deákúl Regulusnak hívják az ökörſzemet, a' melly annyit teſz, mint Királyka.*

Akkor a' menyköves madár (*) önn' érdemét
Érezvén, meg vetve reá veti szemét:
„Engem magam szárnya emelt fel ennyire,
Nem támaszkodtam én senki erejire:
Ha Királyságra fel emelkedsz is szinte,
Tudd meg, hogy mindenkor több leszek én,
mint te!"
Ezt egy szegény Esküdt súgta csak magának,
Tudván hogy nem érti — a' Vicespánnyának.

A' MAJOM, ÉS A' BARÁTJA.

Egy majom, egész vele született kívántsiságával szemlélte, egy a' tóra görbedt fa' tetejéből, az abba feredö lyánkákat. Az egygyik ezek közzül ki szálván, sebességgel magára hányta ruhájit, 's pajkos nevetkezéssel hajgálta gyümöltsel a' vizbe maradt társát. A' lyán-

(*) *A' Régiek' költemények szerent, a' sas hordozta a' Jupiter' menyköveit.*

ka'' öltözködése egészszen magára vonta a' szemfül majom' figyelmetességet, 's a' mint a' lyánkákat játékjok jó darabra el tsalta attól a' helytöl, a' hol az öltözetlennek ruhájit feküdtek, azokat ö, el hagyván gyorsan leshelyét, a' lyánka' elébbeni módja szerint magára hánnya, 's a' sürübe szalad. Itt magát körül nézvén, meg tetszik magának. Azomban a' barátja egy szomszéd fáról toilettjét meg lesvén, recensensi szemekkel feléje közelít. A' gálás majom berzenkedve eleibe megy, 's tsak félig nyitott szájjal kérdi: mint tetszem? Mómusi mosolyodással felel ez: mint a' piros almahaj alatt a' féreg. Nints nagyobb ellensége a' nemtelen kevélységnek az igaz mondóságnál. Mint a' fel ingereltetett bika, úgy rohan barátjának a' ki nevettetett majom' 's azt mindenütt öszve vérezvén, futásra kénszeríti. A' diadalmas majom' kölykei azomban el indúlnak Annyokat keresni, 's azt tsuda köntösében, még az elébbeni dühösség' nyomdokaival útjokba találják. Ingyen se vélvén az alatt Annyokat lappangani, mint a' szelíd galambok az ölyü' meg szemlélésével, úgy futkostak széllyel Annyoktól való ijedtekbe. Késöre 's tsak gálája' le tételével édesgethette ez öket esmeretes szavával magához. Akkor kevélysége magába térvén: Szegény barátom! így kiált fel, a' vólt é igazszóllásod' jutalma

hogy meg véreztelek? De hiſzem így fizet rendſzerint minden annak, a' ki öt' a' maga bolondoskodásaiból viſzſza akarja hozni!

Tükrök, Tükrök! az a' ti sorsotok, a' mi e' fel piperézett majom' barátjáé! Kurholtattok ti, hogy egynehány eſztendőt, egynehány rántzotskát el nem akartok hazudni; hogy az olajſzínt és a' halaványt pirosra nem tudjátok festeni; 's tsak akkor engeſztelődik meg veletek a' boſzſzús ſzép Nem, mikor elölle imádói seregestől úgy kőltöznek elmint a' fetskék a' tél elől, akkor meg esmérik, hogy igazat mondottatok!

EGY FETSEGŐRE.

N. N. ſzűk vóltáért nyelvünket tsúfolja,
Azomban egéſz nap vádját hazudtolja.

SZŰK A' MAGYAR NYELV.

Tésztási, mint mondja, nyelvünk' nem ſzereti
Mert ſzűk lévén, rajta ő fel nem teheti
Leg ſzebb gondolatit. No ez hát a' hiba,
Hogy nintsen gondolat az írásaiba!

AZ IVÓ.

Egy nagy Ivónak által kellett egy réven menni. Meg állott reſzketve a' folyo' partján 's nem határozhatta el magát az által menetelre. Ejnye teringettét, reá kiált mérgesen egy katona, mit fél az Úr, hiſzem nem tsak az Úr ment már itt által? Hm, felel az Ivó, ſzeretném látni, hogy mitsoda ſzívvel hajtana neki Katona Uram maga egy Regement ellenségnek!

A' JÓ TANÍTÓ.

„A' jó erkölts, és az Isteni tiſztelet
Azok, a' mellyeket kell mindenck felett
A' Gyermekekbe bé verni!“ egy Ur igy ſzólt
A' Tanítónak, ki nem annak való vólt.
En rajtam nem múlik, felel ez, mondhatom
Hogy a' veſzſzöt minden nap öttel hordatom.

A' BÚTSÚ, ÉS A' DIAETA.

Útazásomban egy Alföldi puſztán elö találok két zsiványt. Hová ſzándékoznak kentek földi? ſzóllok hozzájok. Bútsúra Uram ide a' ſzomſzéd Városba, az ollyan helyen jó keresete van a' ſzegény legénynek. No, gondolom ekkor magamba, éppen úgy örülnek ezek a' Bútsúnak, mint a' Pesti, vagy Posonyi Kalmárság — a' Diaetának!

A' RÉSZEG' SCRUPULUSSA.

Tudom, hogy nem lehet két dolog egy helybe,
Hogy a' bor, és az éſz meg nem fér a' fejbe.
A' bor, úgy látom, már jó dózissal van ott,
De hát ſzegény eſzem melly felé ballagott?

HÍRADÁSOK.

Pestenn egy gazdag kereskedö el veſztette a' betsületét, a' ki meg találta, jó jutalomért adja elö. Ö egy gazdag zsidóra gyanakodott, de ez azzal mentette magát, hogy ö félvén az éhenhalástól illyen portékát nem ſzokott tartani, de a' magát károsodottnak vallónál is soha sem látott; mellynek tsak az is elég bizonysága, hogy semmije sem vólt, most ſzáz ezerrel bír.

MÁSIK.

Egy ígen sok köttetek' ſzerzője, valamelly Könyvnyomtatónak árendába akarja botsátani a' maga jobb kezét, ha külömben fejre nem léſzen ſzükség. Pestenn a' Kávéházakba lehet vele bövebben értekezni.

A' CHAMPAGNIAI BOR.

Egy Magyar Gróf különösen kedvelte a' Champaniai bort. A' Kúltsárja értvén a' maga mesterségét, a' Gróf' leg savanyúbb boraiból maga kéſzítettte azt, 's palatzkokra ſzedvén böven meg fizettetett érttek magának. Éſzre vévén sokára a' Gróf a' tsalárdságot, kurholni kezdi a' Kúltsárt. Ó Nagyságos Uram, felel ez, tsak attól fügy az, hogy mint iſzſza az

ember! Hát a' Nagyságos Kisaſzſzonyok miért hordhatják azokat a' Bétsi tzipőket, a' melyeket Pesten tsinálnak?

A' FAKÍR.

Egy Fakír, kerülvén minden emberi társaságot, egy kietlen erdőségbe vonta meg magát, a' hol éhségét vad gyümölts, ſzomjúságát egy kopaſz ſziklás hegyen fekvő forrásotska enyhítette. A' forrás igen ki lévén tétettve a' napnak, egy heves nyárba kezdett lassan lassan apadni, 's apadásával mindég nevelte a' Fakír' kétségét. Le borúlt ez gyakran, 's könyörgött a' maga Istenének a' napnak, hogy botsássa meg néki azt a' vétkét, mellyel öt' haragra ingerlette, 's a' vízzel egygyütt ne vegye el életét. Illy buzgóságába egyſzer egy Génius láttatlan le tsap hozzá: Ti halandók! így ſzóll a' meg rettentt Fakírhoz, mit henyéltek az Istenek' rovására, mit kivánjátok tőllök hogy ſzüntelen bolygassák a' termeſzet' rendit, 's tsudákkal támogassák restségteket! Tiſztítsd ki forrásodat, fonny árnyékot körültte; 's leſz vized!

A' KUVIK, ÉS A' SZARKA.

A' Szarka mindég gúnyolta a' Kuvikot, hogy ő tsak ſzomorú hírt, tsak halált jelent az emberi Nemzetnek, ő maga pedig örvendetest, mint Barátokat, vendégeket. A' Kuvik azzal mentette magát, hogy az ő jövendölése nem kedvetlen a' bóldogtalan, és a' bölts elött. Sok vetélkedések után meg ſzemlélnek egy embert, 's el határozzák magok köztt hogy ügyeket eleibe vigyék. Zsugori, az a' híres gazdag uzsorás ki halgatja mind a' kettőt; Közzületek barátim, ezt itéli végre, egygyik eb, másik kutya; egygyik az embert foſztja meg a' pénzétől, másik a' pénzt az embertől.

A' TELE FAZÉK.

NE köpdöss annyit Angyalom, ládd most sikároltuk a' ſzobákat, ſzól réſzeg Urához a' felesége. Ej lelkem, felel ez, hol láttad azt, hogy az igen tele fazékból valami ki ne lotstsannnyon?

AZ IBOLYA.

MIÉRT búvſz el úgy a' sövény mellé, ſzólt a' tsalán a' kis ibolyához, miért nem jöſzſz ki ide hozzánk a' többi fűvek, és virágok közzé? hiſzem ott senki sem akad réad. Nem barátom, felel önn' érdeme' érzésével a' kis virág, ott köztetek nehéz lévén engem éſzre venni öſzve tapodnának, itt majd fel keres a' ki ſzagomat kedvelli.

Szemérmes a' valódi érdem!

AZ ÚJ MÓDI JUTALOM.

A' farkasnak kereſztül akadt egy tsont a' torkán. A' fájdalomtól kénſzeríttettvén, reá veſzen nagy ígéretekkel egy lúdat, hogy azt húzza ki onnan. Meg tévén ez a' veſzedelmes Cúrát: nyelhetek é már kérdi a' farkas tőlle. Ó bízvást felel a' lúd. De tsak jobb azt még is mindjárt meg próbálni, mond viſzont a' farkas, 's az ostaba Doctort le nyelte.

A' RÓKA, ÉS A' FIJA.

„Nagy dolog édes fijam, a' lelkiismeretet meg terhelni, így tanította a' betegen felvő róka a' fiját. Ládd é, én nem is alhatom már, mindég ſzemeim előtt lebegnek az általam meg ölettetett tsirkék', tyúkok' 's lúdak' árnyékai. Nem kínoz úgy fijam a' nyavalya mint

mint a' roſzſz lelkiismeret. Azt javaslom tehát, hogy mint sem ölj, inkább tűrd az éhséget a' mint lehet.“ Ezen tanátsadást nagyon ſzívére vévén a' fija, tsak el bámúl, a' mint egynehány hét múlva, fel gyógyúltt Annya' ſzájába egy kövér kakast meg ſzemlél; 's felindúlván ezen látásán, kezdi vétkét Annyának ſzemére hányni. Nem látod által a' dólgot édes fijam, ſzól a' vén rókából a' megrögzött ravaſzság, ez a' kakas igen nagy alkalmatlanságára vólt az egéſz vidéknek, mivel még hajnal előtt fel lármázott mindent; továbbá a' terméſzet' törvénnyét is meg ſzegte, mivel sok feleséget tartott; ne gondold tehát hogy vagy éhségből, vagy hogy ſzám' ízének hízelkedjem, hanem tsupa bírói igazság' ſzeretetéből falatozom őt' fel.

VAK VETI VILÁGTALANNAK SZEMÉRE.

Ollyanok most kentek mint őfzſzel a' légy! ſzóll bőjtbe egy Prókátor egy Mu'sikushoz. Ollyanok bizony mi, felel ez, mint a' Prókátor a' Juriſtitiumba!

A' TZIGÁNY.

Egy tzigány hajnalba fát vágott egy Prókátornak, a' ki öt' borral kínálta. Egy kis ennivalót is kérnék édes Uram, mert még ma semmit sem ettem. A' Prókátor észrevévén, hogy a' tzigány már bele únt a' vágásba, 's az ebédet nem igen szándékozik be várni: ej majd észel délbe, felel neki, most tsak igyál. Tsak ollyan vólna biz' az Uram, felel neki viszsza a' tsigány, mintha az Úr elébb porozna, azután írna!

VIELAND'
SYMPATHIÁI
KÖZZÜL.

J**D. és CS**K.

BARÁTAIMHOZ.

Sympathizáló Lelkeink' zálogai legyenek ezen néhány Sympathiák! Tsak barátoknak mertem velek kedveskedni, a' kiknek homlokokra nem botsátja olly hamar a' baráti lágyság a' recensensi ránzokat. Úgy fogadjátokel öket, mint a' mint én adom, 's szeressetek bennek engemet!

— In unserer eigenen Brust,
Da, oder nirgends, steht die Quelle wahrer
Lust,
Der Freuden, welche nie versiegen,
Des Zustands daurender Vergnügen,
Den nichts von aufsen stört! — —

Wielands Musarion.

VIELAND' SYMPATHIÁI KÖZZÜL.

I.

Mitsoda komor felhő ſzállotta meg ortzádat ó Alcest, mellyet vígasságra ſzült a' terméſzet? Miért ülepedtek meg ezek a' kedvetlen tekintetek, ezek a' rántzok, egy nyájasságra nyíltt homlokon? Kire haragſzol Alceſzt? — Az egéſz emberi nemzetre. — ,,Az emberek olly tsudák a' te ſzemeid előtt, mellyek vagy gyűlőlést, vagy megútálást érdemlenek. Az ő bolondoskodásaikat, az ő vétkeiket, képzelődéseiket, eſztelen egymástól való külömbözéseiket, 's tsalárd álnokságaikat tovább nem ſzenyvedheted. Te, a' mint magad tartod, meg visgáltad őket minden óldalról, és sem-

mi ſzeretetre méltót nem találſz bennek. Akkor ugyan ſzeretetre méltók lehettek ök, midön elsö ártatlanságokba a' Teremtö' kezéből ki jöttek. De azon állapotjokba, a' mellybe azután estek, és ekkoráig meg maradtak, elötted ſzenyvedhetetlenek. Kérkednek egy okossággal, mellynek soha sem fogadják ſzavát, 's annál inkább bámúlják a' virtust, mennél kevesebb kedvek van azt gyakorolni. A' kevélység fel fújja öket, ha a' ſzerentse indúlatainak hízelkedik; de ha ellenek fordúl, kétségbeesve tsúſznak a' porba. Mindég magokon kívül tsaponganak, 's mindenütt ott keresik a' bóldogságot a' hol semmi sints. Az Igazságnak semmi betsi nints nállok. A' szép állortza alá rejtezett tévelygés kedvesebb elöttök, mint az Igazság, melly pongyolán leg ſzébb. Az Isten' nevét mindég ſzájokba hordják, holott azt nem hiſzik, ha tsak menyköveivel öket magára nem emlékezteti; vagy a' halál' rettenetességei között, lelkek' ismereti 's el követett tetteik' érzése, furiák' módjára kígyó-korbátstsal nem hurtzolja öket bírói ſzéke' eleibe. Szünetlenül törvényeket ſzabnak magoknak, 's keresik mi a' helyes; törvényeket ſzabnak indúlatjaiknak meg zabolására, 's ezen indúlatjaik a' törvény minden tselekedeteikben. Sokan nem átallanak az ég' 's föld' láttára gonoſzok lenni; mások a' kik

még el pirúlhatnak, gyalázatjok' fedezgetésére hamis virtusokat gondoltak ki, 's azokat béiktatták az igaz virtusok' helyére, mellyeket sem nem érzenek, sem nem esmérnek. Nyomorúltak! Maga a' Vallás, a' melly egy örömmel 's bóldogsággal tellyes örökkévalóságot ígér nékik, ha azt tsekekſzik, a' mit külömben is, önnön javok' meg gondolásától kellene nékik tselekedni, ha soha Menyország nem vólna is — maga a' Vallás sem vezetheti öket az okosság' útjára. Mitsoda rendeletlenség, mitsoda zavarja az erköltsi egyenetlenségeknek ez a' világi élet. Mitsoda egy ditsö teremtés vólna az ember, ha ö a' vólna, a' minek kellene néki lenni! *A' Föld' Angyala lenne ö.* De most mitsoda, a' midön a' baromnak is gyalázat vele egybe hasonlíttattni? Midön ö egy okos, jóltévö 's nyájas teremtésből, egy kegyetlen, kevély 's átalmas tsudává változott által; egy olly tsudává, a' mellyet maga a' terméſzet nem alar ſzüleménnyének esmérni, 's örömest taſztaná abba a' mélységbe, a' hol egyedül akadhat magához hasonlóra." — Elég Alceſzt, elég ebböl a' nézö pontból 's ezen a' hangon, még egéſz napokon által leſz miröl gyalázni az embert. De mit húzol te ki mind ebböl? —„Mit egyebet annál, hogy egy jámbor lélekrek egéſz pokol, illyen tsudák közzt lak

ni, és az ő tselekedeteiket, vagy tsak halgatva mint egy váz, mellytől senki sem fél, meſzſziről ſzemlélni; vagy magát ha az ember a' ſzáját meg nyitja, minden pillantatba, az ő ostaba tsúfolódásaiknak, tekergő okoskodásaiknak, 's alattomos boſzſzút ſzomjúzó indúlataiknak tárgyúl ki tenni. Hogy meg ne indúlna, a' kinek eſze ſzíve van az illyeneken? Nem, én nem akarom, hogy éltem' egy haſzontalan buzgólkodás epeſzſze. El megyek valami magánosságba, 's járhatatlan erdősegbe, hol a' fű soha el nem hervad, ezen merges állatok' lépései alatt; oroſzlányok és tigrisek tanyáſzhatnak ott, a' kígyók, és sárkányok süvöltheznek körülttem: én az emberek' látásától meg ſzabadúlva, egy paraditsomba képzelem magamat." — Ez tehát a' te feltett ſzándékod? Így jobbítod meg környülállásaidat? Így akarod a' magad eſze után, az Isteni gondviselés' hibáját helyre hozni, a' melly tégedet emberek közzé helyheztetett? Kétség kívül te az Orpheus' tsudatételét még fellyebb viſzed, 's bőltselkedésed' tündér ereje által alkalmatosokká teſzed az állatokat arra, hogy mulató társaid lehessenek. Mert hidd el, hogy mihelyt gondolataidat senkivel se közölheted, mihelyt senki sem leſz, a' ki azokat helybe hagyja 's téged ſzeressen, mindjárt elúnod magad'. Szintén, valamint a' Szeremesek előtt tsak kis ideig kellemetes az, ha a' fákkal versekbe beſzélgethetnek. De leg alább engedj meg elébb ezen kérdésemnek: mi adott neked alkalmatosságot arra, hogy az emberi Nemzet ellen annyira fel-indúlj? Valld meg igazán, hogy egy semmirevaló vádolt el, a' kit minden éſz 's ſzív nélkül valónak tart, a' ki mindazáltal akadt ollyan emberekre a' kik néki hittek. Ez hozta mozgásba epédet? Meg kell vallani otsmány egy tselekedet, de nem ollyan, a' mellyen egy bőlts meg indúlhasson. Mert azt magad által látod, melly nagy igazságtalanság azt a' haragot, mellyet tsak egy érdemlett meg, a' többivel is mindnyájával éreztettni.

Igen is, azt mondod te erre, ha még is nem tudnám, hogy a' többi is tsak ollyan roſzſz, mint ez az egy. Lehet é az ellen a' kép ellen valamit ſzóllni, a' mellybe az elébb az embert le festettem? — Talán igen is sokat. De most tsak ez egy kérdésemre felelj: nintsenek é igaz emberek e' világon? Vagynak azt feleled te, de olly kevesen, hogy azok a' roſzſzakhoz képest ſzámba se jöhetnek. Igen hamar ítélſz. Egy igaz ſzámba jöhet egy tsupa istentelenekkel meg tőltt pokolhoz képest is. De miért kissebbíted annyira az igazak' ſzámát? Nem esmérſz é magad is egy-

nehanyat, 's nem lehetnek é azok ſzintúgy igazak, a' kiket nem esmérſz? Hát ha az élet'-könyvébe sokkal nagyobb leſz az ő ſzámok; 's egy jól fzületett léleknek nem nyújthat é tsak egy igaz is annyi gyönyörüséget, hogy azt, tíz istentelennek látása sem kissebbítheti meg? Hadd ſzólljak veled ſzabadon Alceſzt, te magadba is ſzereted az egyenesſzívüséget. Nem egy indúlat, a' melly talán sokkal nemtelenebb mint gondolnád, vont é hályogot belsö ſzemeidre. Hiſzem te magad esméred az indúlatok' terméſzeteket. Mindent nagyítnak ezek, a' dólgoknak a' magok formájokat adják ezek a' leg régibb 's leg tekervényesebb tsalfa okoskodók. Az indúlattól neki tüzesedve, látja a' Mahomed' követöje a' véres tsatába, az eget fekete ſzemü lyánkákkal tele; az indúlat az oka, hogy a'-félénk mindenütt kísérteteket lát maga körül; indúlatból látſz te is haſzontalan bolondoskodást, vétket 's rendeletlenséget e' világon. Mindég illy otsmánynak tetſzett é néked a' világ? El pirúlſz! Még tsak tegnap is minden mosolygott elötted, a' midön a' ſzép Déliától el jöttél; ſzüntelen az égbe lebegtél, 's tsupa ártatlanságról és ſzerelemröl álmodoztál. A' világ mindég ártatlan marad, akár ſzebbnek akár útalatosabbnak nézed te öt' mint a' millyen. Nézd öt' annak a' mi, 's ſzoktasd magad' arra,

hogy azt egy Kereſztyén' ſzemeivel ſzemléljed, 's azonnal paraditsomi ſzépséggel fog az elötted virágzani. Ez több, mint a' mit a' világi böltsesség nékünk nyújthat; ez békességes. türökké tehet minket, de a' kereſztyén böltsességnél egyébb bennünket oda nem vihet, hogy léttünknek örüljünk. Gondolod é, hogy tsak egy pillantatig is meg ſzenyvedne a' Teremtö, tekintete elött földünket, ha abba, néki tetſzö ſzépségre 's a' roſzſzat meg haladó jóságra nem találna. Gondolod é, hogy az Isten' fija haſzontalan ſzált vólna le, 's magának egy ſzentekböl álló láthatatlan közönséget azért gyüjtött vólna, életét azért tette vólna le, hogy az égnek a' földhöz való régi jussait meg erösítse 's ſzámba vegye? Szégyeneld gondolatlan boſzſzúságodat, a' ki az Istenséget káromlod, mikor azt véled, hogy az embereket gyalázod! — Továbbá, mint egygyezteted meg ezt az emberi Nem eránt való haragot, azzal a' jósággal, mellynek benned is meg kellene lenni, 's mellynek nem léttét másokba olly kíméllés nélkül kárhoztatod? Én nem kívánom tölled, hogy barátjok légy az embereknek, míg öket útálatosoknak tartod. De mint egy Világ' polgárja, egy férget sem sérthetſz meg. Ha tehát te a' magad' vádját, minden emberekre nézve egyenként is meg nem bizonyíthatnád, ha úgy ütne ki a'

dolog, hogy az embernek egy ſzép óldala van, a' melly a' másik tökélletlent, fénnyével egéſzſzen homályba borítja; ha az erköltsi roſzſznak bennek, nem annyira a' gonoſzság, mint a' gyengeség lenne a' kútfeje; úgy önnön ſzíved' ítélete ſzerint is, igen igazságtalan egy teremtés vólnál, és senkinek nem vólna kevesebb jussa menyköveket ſzórni a' halandókra mint néked. Engedd meg, hadd legyek tsak egy pillantatig lelkedismèreti helyébe, hogy téged önnön magadra emlékeztethesselek. Tekints az életedbe viſzſza, 's ha tagadhatod, tagadd, hogy te is az emberekhez tartozol. Mennyi haſzontalanságot fog ez a' magad meg ſzemlélése önnön kebeledbe is felfedezni. Szorossabb meg vizsgálás után talán majd azt találod, hogy az emberi Nemzet tsak akkor érdemlené meg a' meg útáltatást, ha ereje' nagyságához, 's azokhoz az alkalmatosságokhoz képest, mellyek megjobbúlására ſzólgálhattak, mindegygyik még annyi hibával bírna, mint te bírſz. Látom, mint meg ſzégyenít téged ez a' gondolkodás; nem akarlak még inkább megalázni. De most már reménylem, hogy a' Kereſztyének' Isteni Tanítójára többſzör fogſz emlékezni, a' ki jobban bélátván az emberi terméſzetbe, a' békességestürésre olly nagyon intette Tanítványait. A' békességestürés, vagy a' magunk

megesmérése leg jobb orvosság az olly ember-gyülölés' mérge ellen, mint a' tiéd; a' mellynek ugyan a' jóért való buzgólkodás a' kútfeje, de a' kevélység által olly indúlatra duzzadt, melly az embert meg nemteleníti, 's egy neme az Isteni Gondviselés ellen való ki kelésnek.

2.

Mitsoda tájékokon bolyongaſz te most, a' hajnaltól körül lepetve, Cyána; mitsoda árnyékok, mitsoda magokba nőtt ernyők fednek téged? Mellyik virágotska vonja ſzemérmes és egygyűgyű ſzépségére, ſzüntelen mosolygó ſzemeidet, mintha mejjeden kívánkozna virítani. Vagy tán néma füleléssel az emelkedő patsirtát halgatod, a' melly a' maga vídám érzéseit, az ôt' örömre teremtett Istenhez való dítséreteit, a' napnak elébe énekli. Mitsoda meg elégedéssel mosolyog elmélkedő ábrázatod, mellyből egy kendőzetlen lélek tündököl ki! Mint meg ſzépül körültted a' terméſzet, a' midőn lelked a' maga teremtője' jelenléttét érezi, az egéſz világ láthatatlan Géniussának jelenléttét, a' kinek lehellete mozgatja a' terméſzet' rúgóit, és név 's ſzám nélkül való kellemekkel vonbé minden láthatót. Mitsoda kedvelve járkálſz ezekbe a' magános tserjékbe! Érzéseid, mint a' ſziklák' ama Nimfája viſzſza felelgetnek a' terméſzet' ſzavainak, mellyek téged lételed' édes érzésére serkengetnek. Semmi gond, semmi nemtelen kívánság nem botsát

felhőt lelked' tiſzta egére. Meg nem lévén a' romlott világ' ſzokásai által veſztegettetve, neveikről is alig esmered te a' tettetést, a' városi Coquettek kendőzött virtusaikat 's tsalfa mesterségeiket, mellyekkel a' hírt-nevet és a' bújaságot vadaſzſzák Te könnyen el lehetſz, mert önnön kellemeid is eléggé ékesítnek, az ő ki kóldúltt gothusi tzífraságaik nélkül. Láttatlan, mint a' balzsamos mezei rózsa a' tserébe, senkitől nem tsudáltattva, minden ditsősségre való vágyás nélkül, virítaſz te. Nem is tudod te kellemes ártatlanság, hogy tanúk állanak körülötted! Látom őket, mint hajtják le hozzád, a' bársonſzín felhők közzül aranyfürtös fejeiket, vagy tavaſzi ſzellők módjára körül lebegnek, 's testvéresen mosolyognak reád. — Mert az ártatlanságot ſzüntelen Angyalok lebegik körül, az Angyalok' óltalmába vannak azok a' lelkek, kiknek mennyei Neveik az élet könyvébe tündöklenek. Mennyiſzer érezed te az ő gyengén sisegő íleléseiket. Gyöngyörködtesd ó Cyána, ezután is az ő ſzemeiket; mulattasd őket ſzünetlen jámbor tselekedeteiddel; mert parantsolatjok van nékik arra, hogy mind fel jegyezzék azokat. A' lég kiſsebb tselekedet is, a' mellynek az egyenes ſziv, 's rendeltetésünk' kötelességei eránt való gondos tiſztelet a' kútfeje, nagy az Örökkévaló' ſzemei előtt, a' ki bíránk leſz minékünk.

3.

Miért sírsz Glicéra, miért tekinget, egyébkor szûntelen mosolygó kellemetességed olly búsan mindenfele, mint a' hervadozó tavasz a' nedves fellegek közzûl? Miért kerûlöd a' társaságos örömet, 's a' méla ligetekbe bújkálsz, hol könnyeidet senki sem gyalázhatja? — Te is el veſztett barátnédon kesergesz! Kevés órákkal ez elõtt még virított ö, mint hajnalba a' rózsa; de a' halál hirtelen le szakaſztotta, 's el hervadt, mint déltájba a' rózsa. Sem az egésség, a' melly halhatatlanságot látszott ígérni, sem a' leg vídámabb elevenség, sem a' szépség' leg frissebb virága, meg nem ójhattákõt a' sirtól. Ö a' ki ez elõtt kevéssel minden Ifjú' szívébe epedést és szerelmet gyújtott, mindentõl vagy tsudáltatott vagy irígyeltetett, ô nints többé, az ô szemeinek olvaſztó tüze 's ortzáinak eleven színe ollyan mint az el hervadott líliom, mind ezek a' mosolygó grátiák el haldoklottak! Az a' test, a' mellyet a' terméſzet a' maga leg szebb képzelete szerint látszott formálni, most már egy rothadozó 's borzaſztó kép, a' férgek' eledele.

Hol van most az a' szépség, mellyet játszó társnéid benne irígyeltek, az a' szépség, mellyért sok tsapodárok õt az Isten-Aszszonyok közzé számlálták, 's majd Lédának, majd Vénusnak szóllították? — Tsudálkozol Glicéra, egy sejdítõ borzadás járja látom gyenge tsontjaid' alkotvánnyát. A' körûltted lebegõ árnyékok mind halálképeivé válnak a' te szemeid elõtt, 's a' félig leveletlen zörgõ tserjébõl, barátnéd' szavát hallod, a' melly azt kiáltja néked: kövess engem! — Ah Glicéra, mitsodák ezek a' színek, mitsoda ez a' nemes forma? A' szemnek egy festett eledele, 's melly gyakran a' kivántsi 's bújaságot esdeklõ tekintetek' maſzlagja! A' haszontalan kevélységet nevelõ étek, sõt gyakran egy Istentelennek prédája, 's az ártatlanság' el árúlója. Már maga a' terméſzet mitsoda mulandónak, mitsoda könnyen el tünõnek formálta azt? Egy fényes szappan buborék ö, egy tarka semmi! — Serkenj fel! Emelkedj fel ezen a' virágzó poron felyül, 's esmérd meg érdemedet.! A' virtus az embernek a' szépsége, egy olly teremtésnek a' szépsége, a' melly a' lelketlen 's álláti világ felett fel lévén magaſztaltattva, egy felõl az ég lelkeivel van atyaſiságba. Útáld meg, ó Glicera! azokat a' féreg lelkeket, a' kik alatsony kivánságok alatt raboskodván, ortzáidon mászkálnak; el esmérik ök magokat 's tégedet!

— A' világ nem ollyan, mint a' millyennek a' búja ifjúság' tündér álmaik azt festegetik. El enyészik ez a' mega örömeivel. Tsalfa ő, örökké tartó örömet ígér néked 's várakozásodat meg bánással és unalommal jutalmaztatja meg. — Hadd tanítson téged bőltsességre barátnéd' sírhalma! Az élet' virágjába, a' midőn minden ér gyönyörüségert esdeklik, a' midőn a' könnyen hívő lelket ezer Szirének tsalogatják halálthozó partjaikhoz, böltsnek lenni, minekelőtte a' tapaſztalás tán későn is tenne bennünket bőltsekké — ó ez azoknak a' mennyei lelkeknek a' diadalmok, a' kik ſzüntelen közöttünk vándorolnak, 's a' kiket éjjelenként gyakran hallok, a' midőn gyáſzos fellegekke burkozva, az artatlanság estét 's a' halhatatlan lelkeknek, a' kiknek ők őrjei, meg vakíttatásokat, ſzomorú hárfáikon könnyezik.

Jer Glicéra, látogassuk meg a' meg bóldogúltt' sírhalmát! Te ſzelid hóld, nyújts ki az őſzi ködök közzül, el fedett andalitó ábrázatodat, 's mutass útat nékünk. Itt ezen inneplő magános tsendességbe, hol az éj és a' halál el ſzórtt hamvak között ſzenderegnek, itt a' Kereſztyének sírjaiknál, a' kik valaha fel fognak támadni, tegyünk kötést lelkeinkel. Angyali formák lebegnek, félig láttatva, árnyekokkal öſzve vegyúlve körül bennünket. Az Örökkévaló, a' mi bíránk halgat minket. Tegyünk egy ſzent fogadást, hogy bőltsek leſzünk, 's tsak az örökkévalóságnak élünk. Tapodjuk öſzve lábainkal azokat a' gyermeki bolondoskodásokat a' mellyekbe az eſztelenek lelkeiknek nyugodalmat keresnek, 's nem találnak. Hadd tsúfoljanak ők az eſztelenség' borától réſzegen, butáknak 's ostobáknak bennünket; elég nékünk, hogy az ég' javallását meg nyertük, 's a' mik ők soha sem leſznek, bóldogok vagyunk.

4.

Mitsoda meg elégedéssel mosolyog ez az Anya, eme gyenge gyermekre, a' melly ſzüz mejje liliomjai között méláz. Majd fel felé emelkednek örömtolmáts pillantatjai, mig azomban, ſzíve' belsejéről tsendes haláadások kelnek fel a' Teremtőhöz, majd ismét a' tsetsemőre esnek viſzſza, a' kinek ortzáin egy ſzép lélek' leg elsö hajnala látſzatik piroslani. Sokáig nyugſzik rajta pillantatja, mint egy őrző Angyalé rajtad, midön mennyei lattatlan fennyel körül övedzve nézi, ártatlanságodba bé burkozva, mint ſzenderegſz a' magános tsermelynél; ſzakadatlanúl ſzemléli ő, a' ſzüzleányi lélek' kellemes felséget, a' melly a' virágzó testből, mint a' tiſzta kristályból ki tündöklik, Úgy mosolyog ez az anya ſzíve' egygyetlen egygyére, 's örül hogy általa az Isten' tiſztelőinek, a' Kereſztyéneknek és a' leéndő Angyaloknak ſzámok nevekedik. Most azon gondolkodik, hogy mihelyt a' gyermek' gyenge teste meg erősödik, a' fiatal lélek első ájulásából meg jön, 's maga' magát érezni kezdi, mint fogja ő azokat a' hajlandóságokat 's öſztönöket mellyeket a' teremtő beléje helyheztetett, ki fejteni és formálni, mint fogja az ő nyájasságát felebaráti ſzeretetre, kevéljségét nagy lelkűségre, tudni-vágyódását igazság' ſzeretetére emelni. El bámúl, 's tetſző mesétskékről és ſzívetható kis történetekről gondolkodik, mellyekbe az igazságot majd bé pólyázza, hogy ſzemfénytveſztő fénnye, a' gyenge, még tapaſztolatlan léleknek ne ártson; fel fogadja hogy ezután mindég jobban vigyáz magára, hogy vagy mozdúlása, vagy ſzava, vagy valamely tselekedete, meg ne otsmányíttsa káros bé nyomásaival, ezen gyenge lélek fejtődését. Az ő élete tanítja azt meg majd arra, mi a' virtus, és melly kellemetes az. Ah mitsoda édes tsudálkzással fog ő engem hallani, igy gondolkodik ez a' nemes Anya, ha el beſzéllem néki: hogy mi az ember, mitsoda világba helyheztetett az, és hogy egy felette jóltévő lélek helyheztette őt abba. Ha majd a' virágos réteken, fiatal lépéseit gyámolgatom, ha majd eleven vídamsággal ugros egygyik virágtól a' másikhoz, 's annak sokféle formáját és ſzínét magába néma tsudálkozással egybe vetegeti, ha minden mintegy mosolyogni látſzik réája, 's a' rozsa édes letkét elragadtatva ſzívja magába; akkor majd le ülök a' virágok közzé, és az el lágyúltt gyermeket ſzívemhez

ſzoritom, és azt mondom néki: nézd angyalom, ezeket a' ſzép tájékokat, még kevés hétel ez elõtt hó fedte dſzektõl meg foſztattatva állottak ezeket a' zöldellõ fák, mintha elettek vólna ſzáradva; ez az egéſz vidék veſzni látſzatott a' hideg miatt, 's végtére magunk is mind el senyvedünk vólna miatta. De egy jóltevõ nyájas lélek, a' ki emez ég felett lakik, 's abbba helyhezteti örömét, hogy minden élõt el töltsön örömmel, meg ſzánt bennünket, 's reánk melegítette az élet-adó napot. Ez mihelyt reá mosolgott földünkre, zöldelleni kezdtek a' fák 's a' zsenge fûſzálak közzül ezer virágok keltek ki, ſzemünk' 's ſzaglásunk' gyönyörködtetésére, és velünk egygyütt sok ſzámtalan állatok' élelmére. És miért ſzeret az ég' nagy Ura annyira bennünket. Halgasd tsak édesem mely nagy a' mi bóldogságunk! Mind az, valamit itt magad körûl látſz, a' föld és ez ég, mind ennek az Istennek (mert ezzel a' ſzent névvel nevezzük mi a' mi láthatatlan nagy jóltévõnket) tulajdona, mind ezek a' gyönyörködtetõ tárgyak, ezek a' rétek, ezek a' zöldellõ erdõk, ezek az édesen éneklõ madarkák, az állatok 's mi is emberek minden a' mit látſz, minden a' mi van és él, régenten nem vólt; 's mi sem vólnánk most, valamint kevés eſztendõkkel ez elõtt te sem vóltál, ha bennünket 's mindent

a' mi körültünk van, ez az Isten nem teremtette vólna. És most ſzeret Õ bennünket, mivel Atyánk nékünk 's meg igérte, hogy meg nem ſzünik jól tenni vélünk, ha mi is ſzeretjük Õt, és igyekſzünk magunk is jók lenni. Egy kevés idõre ezt a' kellemetes lakást rendelte Õ nékünk, 's minden nap újjabb példáit mutatja jóságának, hogy ſzeressük Õt, 's mindég jobbak lenni törekedjünk, hogy õ is azután több kegyelmeit közölhesse mi vélünk; mert mivel õ maga tsupa jóság, a' roſzſzat nem ſzenyvedheti. Igy fogom én ezt a' tsetsemõ tudnivágyó lelket étetgetni, de tsak tejével az igazságnak, a' mint az gyenge ideje megengedheti. Arra ſzoktatom majd ſzívét, hogy tsak az igazságot és a' jót ſzeresse, ez kéſziti el leg jobban az emberi ſzívet a' Vallás el fogadására, a' melly terméſzetünk' tökélletesedésének leg fõbb gráditsa, és minden bóldogságnak kútfeje. A' ki a' jót ſzereti, ſzeretni kell annak az Istent is, a' ki pedig az Istent ſzereti, az meg vet mindent, valami õt a' tökélletesedésbe elõ nem segítheti; mivel az Istent annál jobban ſzeretheti, mennél tökélletesebb õ maga. És így te ſzívem' egygyetlen egygye! minden tökélletességet beléd tsepegtetek akkor, midõn zsenge korodtól fogva, az igazságot, pontosságot, és a' jóságot tsepegtetem ſzívedbe. Nem fog ezen ſzándékom-

ban anyai ſzeretetem semmi határt esmérni. Nem fog ez, mint a' hogy a' gyermeki korból tsak most ki költt Lyánkáknál ſzokott meg esni, a' kik igen korán leſznek anyákka', holott még magok is neveletlenek, nem fog ez vak lágyságból, indulataidnak kedvezni, ha tsak leg távolabbról való káros bé folyások van is azoknak reád nézve. Kemény bírája leſz az temperamentumod' minden hibáinak, 's a' veled ſzületett roſzſz' leg kissebb ki ütéseinek is. Soha sem felejtem én azt el, hogy te nem az én teremtésem vagy, ha ſzinte Anyádnak hivattatom is; hanem hogy az Isten bízott téged én réam, a' kinek téged eleibe kell állitanom. Melly nagy ditsôsség leſz az reám nézve, ha téged ama ſzent napon Teremtödnek bé mutathatlak, a ki kegyelmével hív fáradozásaimban meg segített, 's engem eſzköznek tett arra, hogy az ô ditsôsségét elô mozdítsam e' földön.

Illyen ſzent gondolatokra fakadnak, ezen anyai ſzív' magános érzései! Egy illy anyának lenni, a' leg fôbb gráditsa az aſzſzonyi ditsôsségnek! Mondjatok le ti ſzépek a' haſzontalan és rendeletlen életrôl; pallérozzátok ki eſzeteket, ſzíveiteket pedig terjeſzſzétek ki jobban, hogy az a' nagy gondolat, mint kellessén haſznos tagoknak lenni a' társaságba el

férjen benne! Úgy nagyobb díſzére leſztek annak az állapotnak, a' mellybe lépni kívántok; gyermekeink nem hasonlítnak annyira a' majmokhoz, és a' világnak reménységet nyújthatnak egy jobb Nemzetséghez.

A'

HÁRFA-SZIGET

LAFONTAINBOL.

A' HÁRFA-SZIGET.

MINDÉG kínzol te engem, kedves Nánim, a' te ſzemre hányásaiddal; pedig mind hijába! Mit tegyek? Harry eránt a' leg méllyebb tiſztelettel viseltetem, 's háládatossággal is a' leg nagyobbal tartozom ö néki. Ereſzſz, hadd menjek én a' magam útján.

De, édes Jultsám, te Adelstánt ſzereted! Még ez nem is annyira bizonyos, de ha a' vólna is kedves Nánim, ha a' volnais —

Ha a' vólna is? Tréfán kívül beſzélſz most Jultsa. Ez a' meg nem gondoltt ſzándék a' leg ſzerentsétlenebbül üthet ki. Én még egyſzer azt tanátslom tenéked: végy erôt a' te érzékeny és háládatos ſziveden. Erre reá mehetſz, a' ſzerelmen erôt venned lehetetlen vólna.

Náni, Harry engem ſzeret, Harry meg mentette életemet a' tolvajoktol. Harry egéſzſzen tsak nékem él. Tartozom ezt néki tehetségem ſzerint meg hálálni, 's azomban ô a' leg nemesebb ſzívvel bír. Hadd menjek az okosság ſzaván, a' melly egyedûl ô neki ſzánta kezemet.

Az igaz ſzerelem, édes Jultsám, meg nem álhat ugyan tiſztelet nélkül, de a' méllyeb tiſztelet sem kútfeje a' ſzerelemnek, valamint a' háládatosság sem, A' nemes lelkek fel áldozhatják ugyan a' ſzerelmet a' kötelességnek, de az innen ſzármazándó hajlandóság 's indulat, soha sem válhatſzerelemmé; ollyan egy liliom ez, melynek gyökeréröl a' virágot le metſzették, él ugyan 's neve kedik azután is a' plánta, de vírágot nem hoz többé. Most még hatalmadba áll, hogy Harryt barátságoddal meg jutalmaztasd, a' nélkûl, hogy haládatlansággal vádoltas. Szivedet Adelstán bírja.

Gondold meg mennyire igazságtalan lennék én, ha Harrynak ſzívességét, nekem tetſzeni kivánó indúlatját 's azon gondoskodását, melly ſzerint a' leg homályosabb kivánságaimat is igyekezik meg elôzni, kevéssbé jutalmaztatnám meg, mint Adélstánnak — ha tsak ugyan meg kell vallani — erántam való hidegségét.

Az

Az okosság' ſzámvetése ez, a' ſzív ellenben egéſzſzen másképpen vet ſzámot. Ezen ſzámvetés ſzerint egy kéz(zorítás, egy tekintet többet nyom, mint a' más ſzám vetésen egy vakmerô tett, mellybe az ember' élete veſzedelemnek ki tétetik.

Nem Náni, az én háládatosságom ſzerelemmé fog változni. Szakítsuk félbe beſzélgetésünket!

Ám legyen: 's ha kedved van, evezzünk ama ſziklához által, mellyet amott hátúl a' horizonon ſzemlélſz. Az estve kellemetes, 's a' tenger is igen tsendes. Onnan egéſzen ki láthatjuk az eget.

Én mindenre reá állok a' mit akarſz, tsak fogadd fel, hogy Adelstánt elô nem hozod többé.

Itt a' kezem Jultsa, evezzünk által. A' tsónak fel kéſzült, a' Lyánkák belé ugráltak, az evedzôk tsapkodtak, 's egy óra múlva a' ſzigetetske' partján ki kötöttek.

Amott annak a' ſziklának a' tetejéröl a' leg ſzebb ki-nézés esik Náni! jer, hágjunk fel reá!

I

Sok kerûlgetések után, mellyeket a' ſzirtok 's magas ſzikla darabok között tettek, fel értek. A' mint egy ſziklánál be tsavarodtak, egyſzerre énekſzó hatott a' füleikbe, mellyet egy sip követett. Meſzſziről meg ſzemléltek egy halász-kunyhót, melly eleibe a' halászok még nap le mentekor öſzve rakták hálóikat, és most henyélve ûltek a' kunyhó elôtt 's énekeltek.

Az éneklô' hangja terméſzetes és tiſzta vólt. A' Lyánkák egy bé mohodzott ſziklára ûltek fel, 's halgatták énekét.

Énekeljük a' Hidallán' dalljáť, így ſzóll az egygyik halász a' másikhoz. Ô reá kezdte, a' sip pedig egy igen egygyûgyû 's tsendes melódiát játſzot, mellyet a' zordon vidék, a' tengeren játſzó ſzellônek a' ſzirtokba ütôdött susogása, 's a' habok zajja felette ſzívre hatóvá tettek. E' vólt az ének:

Lyánka! ha tsak hitegetô
Szavaiddal vagy ſzeretô,
És ſzerelmed nem ſzívbéli;
Jer és lásd ſzikladarabját
Hidallánnak, mint tördeli
Öz a' tenger' nyögô habját!

Ha a' ſzerelemnek nevét
Esmered tsak, nem a' hevét,
'S Szíved az reá kötözött
Édes lántz miá nem ſzenyved;
Ûlj e' ſziklákra, kik között
A' Hidallán' hamva senyved!

Hidallán' hergô nyögésit
Halgasd, a' mord esti ſzél itt
A' ſziklákon mint süvölti!
Nézd ama véres habokat,
Mellyekbôl jajjal el tôlti
Komála e' bús ſzirtokat!

Nézd a' Komála' árnyékát,
Mint ûzi ſzörnyû játékát;
'S a' véres habon mint lebeg!
Lyánka ne játſzodj hiteddel:
'S míg ajkad ſzerelmet rebeg,
Vess elébb ſzámot ſzíveddel!

A' Lyánkák meg ütközve néztek egymásra. Vártak még az énekre, de annak már vége vólt. A' két halász még beſzélgetett egy darabig, 's beſzédjekbôl ki tetſzett, hogy ôk még tôbbet is tudnak a' Hidallán' esetéből.

Nagyon ſzeretném tudni a' történetet, 'így ſzóll Jultsa, menjünk le a' halászokhoz. Igen

szeretem halgatni a' regéket, kivált az illy emberek' szájokból.

A' Lyánkák fel kelltek ülltekből, 's közelébb mentek a' halászokhoz; a' kik nem kevésse tsudálkoztak azon, hogy ezeken a' kopár sziklákon, olly két szépen öltözött személyt láthattak, 's úgy tetszett, mintha eleinte nagy kedvek lett vólna, öket a' Hidallán' és Komála' árnyékainak venni. Leg alább úgy látszott, mintha hálóikat oda hagyván, el akartak vólna szaladni.

Mindazáltal Jultsának egy jó estve kívánása meg tartóztatta öket, 's egy nehány nem sokat jelentö kérdések és feleletek után, annyira meg bátorodtak, hogy szíves bö beszédüségekkel egészszen neki estek a' lyánkáknak, 's ezer kérdéseket tettek a' mellyekre a' lyánkáknak meg kellett felelni.

Jultsa végre elö ált kérésével, hogy beszélnék elö a' Hidallán' történetét.

Szívessen, azt mondja Jantsi, te addig Pista rakd le az öbölnél a' hálót, ha el végzem majd utánnad megyek.

Most hát jöjjenek a' Kisaszszonyok ama kösziklá' tetejére, onnan leg jobban láthatják, mint történt a' Hidallán' dólga.

Láthatjuk? hogy hogy? kérdi Náni.

Hiszem ez a' sziget az, a' hol a' meg esett, a' mit mindjárt fognak hallani; erröl a' történetröl neveztetik a' sziget *Hárfa-szigetnek*, és ez a' szikla itt elöttünk Hidallán' sírjának.

Nem evedz el egy hajós is éjtzaka borzadás nélkül e' szikla mellett; de majd meg halják folytába a' dolgot, 's amott alább a' szikla alatt semmi hal sem lakhatik. Magunk is mindég tsak észak felé halászunk.

Jantsi egy keskeny gyalog útatskán, a'melly igen tsavargólag szólgált a' sziklához, fel segítette a' lyánkákat.

A' szikla' homlokán elég alkalmas ülést mutatojt a' lyankáknak, ö maga a' láboknál telepedett le, egyik kezét fel emelte, egygyik újjával a' tengerre mutatott, visszza nézett a' lyánkákra, 's igy kezdte beszédjét:

Amott az újjom eránnyába fekszik délre egy sziget; ha a' nap egyenesen süt reá, innen egy felkötske gyanánt tetszik. Ez elött sok esztendökkel lakott ott egy lyánka; a' neve Komála vólt, ugyan az a' Komála a' kirol az ének szóll. E' tehát ollyan szép vólt, hogy tengeren, szárazon, jöttek a' Nagy Urak látá-

sára, 's a' ki egyszer a' szemébe nézett, mintha az áldott napba nézett volna, el veszítette szeme-fénnyét 's egészszen vakká lett. —

A' mint közbeszédbe szokták mondani: mennél több szerető, annál több kevélység, annál kevesebb szerelem; így ment e' Komálával is. Csak válogatott, csak válogatott, azomban nem szeretett. A' szerelem nem fér egygyüvé a' válogatással és a' kevélységgel, mindazáltal egy Kleszszámor nevű szép Ifjat eleibe tett a' röbbinek. Nem sokára fülébe megy Hidallánnak, a' Scótziai Bárdusnak a' Komála szépségének híre. Tündér hárfájával útnak indúlt. Ez a' hárfa a' régi időben egy Tündéré volt, 's kedvesebb volt Hidallán előtt, mint az élete.

Ha Hidallán rajta játszott, vehette őt ezer ellenség is körül; mihelyt a' hárfa' hangját hallották, egyszerre mind meg szelidültek mint a' báránykák, 's nem árthattak, sőt inkább ajándékokat adtak néki. El ért ő hárfájával a Komála' szigetére, 's a' mint Komálát meg látta egyszerre belé szeretett.

Holmit ajándékozgatott néki, 's mindenütt követte, mint az árnyéka. Különösségeit mint egy bárány olly szelíden szenyvedte, a'

leg szebb éneketskéket tsinálta rólla, azokat tündér hárfáján játszogatta, 's valahová tsak lépett Komála, mindenütt hallotta ifjútól vén-tól dítsértettni szépségét, mert a' Hidallán dalljait szépségekért kiki meg tanúlta.

Tetszett ez a' lyánkának, 's jó szívvel is viseltetett Hidallánhoz, de eránta magába éppen semmi szerelmet sem érzett. Szerette úgy mint Báttyát. Gyakran ha ez éjtzakákon kereszttül kunyhója előtt játszogatta szomorúbb nótáit, mellyekbe azt éneklette, hogy az ő Komáláért lángoló szerelme őt nem sokára a' sírba temeti; Komála az ablakba támaszkodott, 's törölgette ugyan könnyűbe lábbadt szemeit, de mihelyt el ment előlle, Kleszszámoron, nem Hidallánon függtek gondolatjai.

Fogsz é még valaha engem szeretni Komála? kérdezte gyakran a' Bárdus. Nyájas szókkal ketsegtette őt a' lyánka, 's kellemes mosolygással nevelte az Ifjú' reménységét.

Egyszer mind a' ketten a' sziget' partján a' virágok köztt feküdtek. Hidallán némely fogásokra tanítgatta öt a' Hárfán, mellyek egy dallba fordúltak elő, mellyet ő maga készítete Komáláról.

Ezen a' napon olly nyájas és barátságos vólt Komála, mint a' tenger a' tsendes nyári estvén, 's Hidallán magának az eget képzelte. Komála virágkoſzorúkat tekergetett Harfája körül, Hidallán több virágért ment, 's az alatt Komála egy a' parton álló tsónakba be ült. Vitsogva kiáltozott Hidallánnak, a' ki ôt a' bokorba kereſte: Hidallán Isten hozzád! el lopom a' hárfádat, 's enyelegve ereſzkedett a' partról a' méllyebre.

Hidallán koſzorúkba kötözgette ſzedett virágjait, mellyekkel meg jöttekor, a' ſzép tolvajt igyekezett meg kötözni. Már ki felé evezett Komála, a' mint hirtelenibe egy kis ſzél támadt, 's a' ladikot óldalt hajtotta. Már közel vólt a' parthoz, de egy keményebb ſzél ismét a' tikra taſzította. A' tenger dagadni kezdett, az eget el borították a' fellegek, 's nehány pillantatok múlva az Orkán reá kezdte süvöltését.

Hidallán! fel kiáltott el merevedve Komála, 's olly halaványlett mint a' kréta kô. Szabadíts Hidallán! Az evedzô ki esett a' kezéből.

Hidallán reá nézett a' dühösködô tengerre, a' bé komorodott égre, 's a' mint az el halványodott és reſzketô lyánkát meg pillantotta,

a' tajtékzo habok közzé rohant, 's azoknak zivatarán kereſztül egéſz a' tsónakig rontott. A' mint azt el érte, belé ugrott, 's Komála meredt karjai közzé rogyott. Le tette ôt lábai mellé, kezébe vette az evedzôt, 's fáradhatatlanúl igyekezett a' tsónakot a' ſzélvészbe meg tartani. Egéſzſzen a' lyankára borúlt, hogy az essô ne érhesse azt, 's a' ſzél egyenesen ezen ſziklának hozta.

Gondos vígyázással igazgatta a' tsónakot a' ſziklák és torlások között, ezen ſzikla' jobb óldalán, egyenesen az öbölbe. A' reſzketô lyánkát ki emelte a' ſzárazra, a' tsónakot ki húzta, 's ama ſziklatskák közt elég bátorságos helyet adott néki.

Még mindég hordta egy hideg ſzél a' jeges essöt. Hidallán a' maga ruhájával óltalmazta a' lyánkát a' zivatartól, 's ôzi sebességgel ſzökdösött egy ſziklárol másra, míg ama barlangra nem akadt, mellynek üregе amott a' hármas élû ſziklánál látſzik.

Futva ment viſzſza, be emelte a' barlangba a' jajgató lyánkát, le térdepelt a' földre elôtte, kezeit tsókolgatta, dobogó mejjéhez ſzorította, 's felváltólag majd tapsolt, majd kezeit törte megſzabadúlásán's mostani állapotján. Komála

reſzketett a' hideg miatt, a' barlang' ſziklái kopaſzok vóltak, a' part' déli réſze mind ſziklából, vagy homokból állott.

Hidallán még egyſzer el hagyta Kedvesét, hogy meg melegítésére valami gallyatskákat ſzedegessen. Fel hágott itt erre a' ſziklára a' mellyen ülünk. Maga után kopár ſziklákat, amarra pedig az egéſz parton, egy fátskát, vagy egy füſzálat se láthatott; fejér homok terítette el a' vidéket.

Viſzſza futott a' barlangba, a' lyánka feküdt, 's lélekzetét is alig lehetett éſzre venni. Hidallán jajgatott, 's kezét már véresre törte.

Tsak ugyan meg halſz hát Komála? fel kiált kétségbeesve, ekkor ſzemébe akad a' hárfa, meg ragadja azt: Komála! el kiáltja hangosan magát, darabokra törteli a' hárfát, meg gyújtja, 's a' jóltévő láng már lobog az ég felé. Komála erőtlenül mosolygott reá; a' tűz meg tértt el aludt ſzemeibe, 's a' ró'sák hervadt ortzáiba.

Hidallán! igy ſzólla' meg végre, 's karjait derekán átölti, Hidallán már ſzeretlek! Fogadd-el ſzívemet, fogadd-el kezemet! Érzem nékem mit aldoztál fel! 's egy könnyet tsókolt ki

ſzemeiből, mellyet azokba kedves hárfájának veſzte rezegtetett. A' lang hamuvá emélztette azt.

Most már nints semmim Komála, így ſzoll, tsak te 's a' te ſzíved még tula donaim. Komála, mindenemet fel áldoztam néked, mindenemet, egéſz vagyonomat, 's örömest áldoztam azt fel! Komála ſzeretſz é?

A' lyánka ajakát ajakákoz, mejjet mejjéhez ſzorította, forró könnyek görgöttek a' Hidallán' ortzájan le felé, 's reſzketö ſzavak és ſzaggatott esküvések fogadtak néki ſzerelmet. Sokáig tartotta így öket a' néma el ragadtatás.

Az éj le ereſztette ſzönyegét, a' zivatar meg ſzünt, magános tsillagok pislogtak itt ott a' ſzaggatott felhök közzül. Tsendesen ſzúnyadt Komála a' barlangba, Hidallán strázsát ált az üregnél, 's a' lyánka' lélekzeteit leste.

A' hajnal' elsö hasadásába már máſzta a' ſziklákat, hegyen völgyön át rontott, kezét lábát öſzve hasgatta az éles köveken a' máſzásba, tsak hogy kedvesének fel ébredtekor gyümölsöt önthessen az ölébe.

Ama ſzikla' tetejéről ſzemébe tünt éſzak felé egy gyümöltsös völgyetske. Tapsolva repült le felé, 's kebelét tele ſzedte gyümöltsel.

Kleſzámor látta a' másik ſzigetről mint hajtotta a' ſzél a' Komála' tsónakját e' ſziget felé. A' mint a' zivatar le tsendesedett tsónakba últ, egéſz éjtzaka evedzett a' ſziget felé. A' habok eme ſziklák közzé tsapták a' tsónakot, az öſzve tört, 's Kleſzſzámor úſzással menekedett meg e' ſzigetbe. Sokáig tévedezett a' partón, setét reggel ért a' Barlanghoz, mellybe Komála aludt.

Ez fel ébredt a' mint ama be lépett, nyájasan nyújtotta kezét néki Hidallánnak vélvén öt. Ez kezét dobogó mejjéhez ſzorította.

Komála! ſzóll hízelkedve Kleſzſzámor; a' reggel' súgárai ortzájára estek, a' lyánka reá esmért 's reſzketett. Kleſzſzámor! — Komála! Hogy jöttél ide? — A' te ſzabadításodra. Még egyſzer mejjéhez ſzorította a' lyánka' kezét.

Hol Hidallán? kérdi nagy ſzorongattások köztt Komála, hol az én kedvesem? Kedvesed? Szóll reſzketö hangon a' ſzép Ifjú, Kedvesed? A' lyánka' lábaihoz esett, térdelt át ölelte, 's ſzép ortzáit könnyözön áztatta.

Illy ſzépnek még öt a' lyánka soha sem látta. Kleſzſzámor! fel kiált végre, Kleſzſzámor, menny én nem ſzeretlek!

A' tenger legyen hát sírom! kiáltja kétséget fejezö hangon Kleſzſzámor. Isten hozzád Komála! Ment. Viſzſza tért ismét; Komála én ſzerettelek, igy ſzóll, ó igen ſzerettelek én téged, 's most a' halál legyen jutalmam? Ment. A' lyánka meg tartóztatta öt, 's kezébe ſzorongatta kezét. A' Kleſzſzámor' ortzája vállán nyugodt, 's forró könnyei kebelébe húlltak.

Komála! fel kiáltott egyſzerre Kleſzſzámor, 's hevessen ſzorította a' lyánkát karjai közzé!

Eme reſzketett, eltaſzította öt magától, ortzái lángoltak, 's magán kívül rohant a' barlang' hátulsó réſzébe, itt nyugvó helyére rogyott, 's kezeivel igyekezett el takarni ortzáját.

Kleſzſzámor lábaihoz rohant, folytak ſzájából a' ſzerelmes panaſzok, halálát esdeklette tölle, közelebb estek egymáshoz, 's a' lyánka az ö karjai közzé esett! Kleſzſzámor bóldog vólt!

A' Hidallán' nevén sikóltva fejtette ki Komála magát karjai közzül. Én tsuda állat! Hidallán meg öl! meg öl! jajgatott, 's kezeit törte.

Lassan! fel kiált Kleſzſzámor, ö az! — Hidallán! — a' ſzavát hallom!

Az életemet ô mentette meg — az ô hárfája! — és én én — ô az, igen is ô az!

Fussunk Komála! fel kiáltott Kleſzſzámor, 's ki rángatta a' lyánkát a' barlangból. Ez félig önként, félig kénſzerítésbôl követte Kleſzſzámort.

Kleſzſzámor a' ſziklák közt a' Hidallán' tsónakjához vezette ôt. Hágj be édesem! Siess minekelôtte meg látna!

Kleſzſzámor! fel kiált Komála itt a' kopaſz ſziklákon hagyjam é tsónak nélkûl azt az Ifjat? — Ó ſzerelem, ſzerelem, melly nagy áldozatot kívánſz te tôllem! Halavány ortzáját a' Kleſzſzámor kebelébe igyekezett el rejteni.

Ez a' tsónakba emelte a' jajgató lyánkát. Éppen most ért örömkiáltozások közt Hidallán gyümôltsel meg rakodva, eme ſziklához a' mellyen ülünk. Történetbôl a' vôlgy felé vetette ſzemeit, 's meg látta Komálát az ingó tsónakba Kleſzſzámorhoz ſzorossan kaptsolkodva állani.

Komála! fel kiált iſzonyú ſzív fojtódással, hogy még a' ſziklák is hangzottak belé, 's reſzketve kaptsolta még ſzorosabban magát Komála a' Kleſzſzámor ölébe, 's a' tsónak el libegett.

Amabba a' ſzigetbe a' haláſzleányok egy éneket is tudnak errôl; hallottam egynehányſzor hogy énekelték. Ekkor soha meg nem tartóztathattam könnyeimet.

Tudod é az éneket? kerdé Jultsa.

Tsak az utólsóbb verseit, felel Jantsi, attól kezdvén, a' mint Hidallán itt ezen a' ſziklán meg jelen 's Komála a' tsónakba hág.

A' Haláſz így énekelt:

Viſzſza ó Hidallán! más viſzi már látod
Tsónakodba nyájas tsókok köztt sajátod.
Mit állaſzſz el merevedve?
Ah Komála ſzánakozz
Rajta! 's meg ſzabadítódra
Várakozz, ah várakozz!

Ne ugorj olly gyorsan a' tsónakodba le,
A' kopaſz ſziklákon lám értted el hal e'!
Ah gyilkos Komála, vett jót
Tehát ekként hálálnak?
Meg álj, ne hadd ſzabadítod
Itt a' kínos halálnak!

A' Hidallán' ſzemét a' halál setéte
El fogta, 's terhére lévén már a' léte.

A' tengerre néz merően,
Ott reménylvén halálát,
Mert úgy is mindent el veſztett,
El veſztvén már Komálát!

Éhen ſzomjan három nap ûlt egy helyébe,
Egéſzſzen meg fogyott végre erejébe.
Naponként mind tsendesebb lett,
Erei el lankadtak,
Tüzes ſzemei bé estek
'S ſzép ortzái hervadtak.

'S a' mint a' negyedik reggelre viradott,
Törtt's haldokló hangon illyen ſzókat adott:
Hitetlen Komála, ſzánd meg
Híved, 's útánna jer be!
'S azzal egy magas ſziklárol
Be ugrott a' tengerbe.

Itt a' haláſz el végezte énekét, ſzemeit meg törölte, 's tsendesen így folytatta beſzédét:

Itt a' hely a' hol le ugrott. A' tenger ki vetette a' partra, a' ſzerentsétlen Hidallán testét. 'Nyóltz nap múlva viſzſza jött Komála tsak egyedûl a' ſzigetbe. Nem vólt egy óráig is nyugta. Mindennap ágya elôtt állott a' Hidallán

dallán' árnyéka. Ide ért halaványan mint az árnyék, bádgyattan 's el ſonnyadva. Reá akadt a' Hidallán' testére. Ama' kövek közzé temette azt, onnan neveztetik a' ſzikla Hidallán' sírjának. Nem evett, tsak néha ivott amabból a' forrásból. A' mint viſzſza akart vólna evezni, a' habokon eleibe tünt a' Hidallán' árnyéka, 's a' tsónakból a' tengerbe ugrott.

Azólta sokſzor hallatſzik a' tengeren az ô jaj-ſzava, és a' ſziklák közzt a' Hidallán' panaſza; sok haláſzok láttak Komálát a' habokon lebegni, reſzketve közelget ez a' parthoz, tartózkodva veti ama' ſziklák közzé ſzemeit, a' hol a' Hidallán' árnyéka ûl, jajgat, 's nem mer a' partra ki ſzállani. Testét fejér hoſzſzú köntös borítja, melly a' habokon utánna libeg. Én magam gyakran hallottam a' barlangba a' Hidallán' hárfázását. Ha délrôl fú a' ſzellô, és a' hóld tiſztán világít, ehhez a' helyhez senki sem közelít, ne hogy a' két árnyékot meg háborítsa.

Tsendesen 's még mindég halgató formába ûltek a' lyánkák. Sokára egy más úton le vezette ôket Jantsi a' Hárfa-barlang mellett, be tekintettek, 's borzadás hatotta meg ôket. A' Hidallán' sírjánál néma gondolkozásba merûlve áltak egy darabig, 's a' ſziklát meg kerûlvén, minekutánna Jantsinak a' beſzédjét bôven meg jutalmaztatták vólna, az öbölbe tsónakjokhoz ſiettek.

K

Sima vólt a' tenger mint a' tükör, az estve tsendes és kellemetes. A' sziklától óldaltt egy halász-tsónakkal akadtak öszve. Értelmesen hallatszott rólla ez az ének:

Borzasztó az éj e' kopár szirtokon
Hidallán' árnyékával,
Ha a' tiszta hóld játszodoz ormokon
Szomorú súgárával!

Hitetlenségét átkozva,
'S egy felhőbe bé burkozva,
Tántorog tsendes helyeken,
Tiszta ezüst tsermelyeken
Komála ekkor a' part fele.
Hadd el mulató helyedet
Komála; 's kies vőlgyedet
Hidallán! itt mulassatok
Velünk, 's ha lehet szállyatok
Ah szállyatok hozzánk ide le!

Az ének' végével tsendesen eveztek el a' sziklától. A' lyánkák némán ültek tsónakjokba, 's mindegygyike szabad zabolát engedett gondolatjainak. Estve tíz órakor értek a' Vilmór' partjaira.

Jultsa még sokáig maradt a' kertbe, 's a' Komála' és Hidallán' képe lebegett szíve előtt.

Másnap így szóllt Harrynak, a' ki hozzá a' kertbe ki jött. Én az Úrnak köszönettel tartozom, 's hiddje el hogy szívem ezen kötelességtől nem is igen vonogatja magát. — Engedje, hogy el végezzem beszédemet. — Úgy tetszik mintha az Úr engemet szeretne, 's talán abba a' hiszembe van, hogy én is viszont szeretem. Magam viselete adhatott erre okot, 's ha ezen tévelyedés tsak leg kissebb bút okozna is az Úrnak, annak egyedül én lennék az oka, de az én szívem valósággal híven meg osztaná azt az Úrral.

Ekkor a' maga kezét a' Harryéra tette, 's akadozva így folytatta beszédét: én úgy vélekedtem, hogy a' háládatosság szerelemmé fog változni. Meg tsalatkoztam. Ezen tévelyedés engem valaha boszszússá, háládatlanná, 's mind kettőnket bóldogtalanokká tett vólna. Édes Harrym, a' szívéről senki sem tehet. Én Adelstánt szeretem, 's a' kezem még ma az övé.

Ó kedves Harrym, magok ezek a' tsudál kozást fejező tekintetei adják tudtomra, milyen szerentsétlenné tettem vólna én magamat! Igen veszedelmes úton jártam én.

Hadjunk fel mindennel Harry, engedjen meg azon igéreteimnek, mellyeket gyakran

elôtte tettem. Nem hitetlen ketsegtetések vóltak ezek, lelkem' méljéből jöttek azok, de nem ſzívemből. Még tsak tegnap is arra vóltam meg határozva, hogy tett ígéreteimet bé tellyesíttsem; de én senkit meg tsalni nem akarok.

Rajta fekſzik meg vettetésemen, a' Náni ellenséges keze, felel epével Harry.

Nem édes Harrym, Nánié nem. Evezzen kérem által ama' kis ſzigetetskéhez Vassy mellett, Hárfa-ſziget a' neve, 's az ott lakó haláſzokkal beſzéltesse el magának azt a' történetet, a' mellyet tegnap hallottunk. Ez a' mese, Harry, eſzemre hozott.

Háládatlan lenni nem akarok, 's azért kívánok kevésbé háládatos lenni. Éljen egéſséggel Harry, 's ha valaha egy igazán ſzeretô feleség' karjai között engem el felejt, 's igaz bóldogságra talál, emeltessen ama ſziklán egy emlékeztetô oſzlopot Komálának, mert bennünket Komála tartott meg, édes Harrym.

Jultsa el vált tôlle, 's az Adelstán' ſzerentsés felesége lett; Harry egynehány eſztendôk múlva munkásokat küldött ki a' ſzigetbe, 's Komálának és Hidallánnak egy oſzlopot emeltetett a' ſziklán illyen ſzókkal: *A' Háládatoſság nem ſzerelem.*

Szeik.
VIII/9 Magy Költ in 8